

DADZiS

915

1995.gada 3.numurs

***VAI VIEGLI BŪT
IERĒDNIM ?**

***Mūsu
slavenais
tautietis**

***Intīmā apgrozīšana**

**Lata kurss
paliks stabils.**

«Par to
lieku savu amatu ķīlā, jo mums ir
iespējams to aizstāvēt līdz pēdē-
jam,» – tā E.Repše. "Diena"

LATVIJAS TĒLA VEIDOŠANA

DADEIS

ŽĒLSIRDĪGIE SAMARIEŠI

Velti daži neapzinīgi elementi brēc: tas nav labi un šitas ir slikti Latvijas karalistē, viens homo otrajam homini vistīrākais lupus, citiem vārdiem sakot, vilks esot...

Nav taisnība! Viens deputatizēts homo otrajam homini nav lupus. Jo dalītas bēdas joprojām ir pusbēdas. Jo dots devējam joprojām atdodas. Jo roka roku joprojām mazgā un vārna vārnai acī neknābj.

Un tas, nudien, nav maz!

Visu tautas kalpu, visu līmeņu deputātu sirdīs mājo vārdos neizsakāms un līdz laikam neizteikts žēlums pret savu tuvāko. Jānāk vienīgi attiecīgam brīdim, lai šis žēlsirdīgo samariešu cienīgās jūtas spontāni izlauztos laukā.

Šāds brīdis pavisam nesen izrādījās dikti pazīstamās bankas lieta. Un tūdaļ pēc dažu bankas amatkungu aizturēšanas žēlums no tautas kalpiem spraucās ārā pa visām ķermeņa un dvēseles porām:

— Ar kādām tiesībām?! Palīdzēsim! Nepieļausim!

Samarieši nedrīkst pamest nelaimē avarējušos. Jo cilvēks cilvēkam... Nu jā, gluži pareizi — nevis lupus, bet gan biedrs un dažos gadījumos pat draugs. To mēs esam iezīduši ar mātes pienu, ar komunisma cēlāju morāles kodeksu. Tālab, ja šādā situācijā nokļūtu jebkurš pat vismaznodrošinātākais valsts iedzīvotājs, arī tad tautas kalpi, neraugoties ne uz ko, tūdaļ trauktu palīgā.

Vienīgā nelaime, ka maznodrošinātie bankas nevada. Bet ja vadītul...

— Pirksim, kungi, akcijas! — aicina valsts vadošie finansisti. — Palīdzēsim mūsu tuvākajiem noturēties uz ūdens! Viņu panākumi ir mūsu kopēji panākumi, viņu bēdas ir mūsu kopējas bēdas...

Un visaugstākajā līmenī no visaugstākajām valsts tribīnēm sāk skanēt spārnotas frāzes:

— Tātad, ja pasažieru vilciena lokomotīves mašīnists pirms izbraukšanas reisā būtu nožmiedzis omīti, kārtības sargāšanas orgāni arestētu mašīnistu, pirms sastāvs nav apstājies?!

Lūk, kā! Nevīlus nāk prātā dziesmiņa par traucošo sociālisma lokomotīvi, kam tuvākā pietura būšot tikai komunismā. Vai saskaņā ar jaunākajiem norādījumiem — kapitālismā.

— Nākošā pietura — kapitālisms. Sociālismā un komunismā vilciens nepietur. Pilsonus, kas vēlas arestēt mašīnistu, lūdz sagatavot roku dzelžus...

Lūk, tā pēc dažu deputātu kungu domām vajadzētu izskatīties mašīnista arestam. Jo mašīnists nav šāds tāds, mašīnists ir personība. Bet personības, pat tad, ja tās ir omīšu žmiedzējas vai bankas izlaupītājas, krāpnieces un tā joprojām, drīkst ņemt aiz baltajām rociņām tikai galapieturā, kad mašīnists vairs nav mašīnists, bet līdz tam brīdim — ni un ni!

Tā tas ir un tā tam jābūt! Jo savējiem jāpalīdz. Savējie sapratīs. Kas atlauts Jupiteram...

Starp citu, par jupiteriem. Ja kāds diez kāpēc uz ārzemēm komandēts jupiters šajās ārzemēs ievāra ziepes, ievārīto ziepju saturs ir noslēpums aiz septiņiem

zieģeļiem. Konfidenciāls pat tad, ja no ārzemju policijas teiktā izriet, ka jupiters ar draugiem, izstaigājuši vairākus ārzemju krodziņus, nedaudz sakontaktējies ar attiecīgus sadzīves pakalpojumus sniedzēju naktstauriņu un pēc tam naktstauriņam pēc labākajiem ārzemju grāvējos redzētajiem paraugiem uzmauc galvā plastmasas kulīti... Ne jau aiz jauniem nolūkiem! Lai naktstauriņš ilgāk saglabātos sveģis...

— Ko jūs, ko jūs! — attiecīgas instances steidz mierināt satrauktās tautas masas. — Nevis viņš, bet viņam, nevis tā, bet šitā... Mūsējais ir balts kā engelis, bet viņējā, tā gan ir melnum melna... Un, starp citu, ne jau mēs viņu komandējam uz ārzemēm, mēs viņam tikai maksājam dienasnaudu...

Bet jupitera kungs, sajutis pārejo žēlsirdīgo jupiteru izprotošo attieksmi, jau faktiski pieprasa pagarināt komandējumu, apmaksāt viesnīcu un dienasnaudu uz visu piepiedi aizķeršanās laiku. Jo, lūk, nav vis ietupināts aiz restēm, kur dienasnauda vajadzīga nebūtu, bet gan spiests turpināt dzīvot viesnīcā bez izbraukšanas tiesībām...

Tiesa gan, pieprasījums, cik zināms, nav apmierināts. Vai apmierināts ne gluži. Komandējuma naudas vietā jupitera kungam izsniegts avanss. Mēnesi uz priekšu. Un tas netieši liecina — neņem galvā, arī nākamajā mēnesī tu būsi starp mums kā līdzīgs starp līdzīgiem!

Un varbūt patiesi būs.

Jo nevar taču mašīnistam pat tad, ja tas ievārījis ne tik vien nacionāli latviskas, bet pat izteikti starptautiskas ziepes, lūk, tā, līdz pilnvaru beigām pateikt, ka arī ārzemēs nav pieklājīgi maut naktstauriņiem galvā plastmasas kulītes un mežģīt plecus... Kad pienāks pietura un piektā sasaukuma jupitera iesēdēto krēslu ieņems sestais sasaukums, tad — lūdzu, esiet tik laipni... Bet, kamēr tu pie kloķiem, pie stūres, kamēr tev groži rokās — žmiedz vecmāmiņas un ripo tālāk pretī gaišajai nākotnei.

Saulainu taciņu!

A. Brālītis

Aktuālā karikatūra

ULDIS FREIMANIS

* Komiku sižetu autors – Andris Puriņš

10.-11.lpp. – Jo tālāk,
jo trakāk

12.LPP. — BAUMAS PAR
SLAVENĪBĀM

13.lpp. — Melnais humors

14.lpp. – Viss par suņiem

15.lpp. – Prieki un bēdas uz
salīņas

16.lpp. – Spiegu būšana

24.– 25.lpp. — Kā pasargāt
sevi no reketa

26.LPP. — JŪTAS UN TO
MODINĀŠANA

27.lpp. — Rūdolfs Blaumanis
par šodienu

28.-29. - Atmiņas no
senās pagātnes

37.lpp. — ERNIE

38.- 39.lpp. — Atpūtas
brīžiem

© ŽURNĀLS "DADZIS", 1995

Izdevējs: SIA izdevniecība "Dadzis".
Reģistrācijas apliecība Nr. 0644.

Salikts SIA "Dadzis" datorcentrā,
iespiests a/s "Preses nams" tipogrāfijā.

GAUVENĀIS REDAKTORS Andris Čapiņš.
REDAKTORS Andris Puriņš.
KONSULTANTI: Ziedonis Lešinskis,
Antons Sondors un Andrejs Vīte.
MĀKSNIEKS MAKETĒTĀJS Uldis Freimanis.

Saimniecība

DIREKTORS Juris Vingris

GRĀMATVEDE Astrida Oļa.

Redakcijas adrese:

Balasta dambī 3, ab. k. 19,
LV 1081 Rīga, Latvijas Republika

Indekss 77129

Abonēšanas maksa

1 mēn	Ls 0,60
3 mēn	Ls 1,80

Tālruni: 464544, 460331.

Cena divos - 60 santimi

Vai viegli būt ierēdnim?

Tests

Redakcijas administrācija cer, ka mūsu lasītājs ir acīgākais, apkērigākais un labākais lasītājs pasaulē. Līdz ar to administrācija ir pārliecināta, ka lasītājs ir rūpīgi izstudējis un ar izcilu humora izjūtu atbildējis uz iepriekšējā žurnāla numurā publicētā ierēdņa kandidāta testa jautājumiem. Tādējādi apliecinot savu milzīgo vārdos neaprstāmo erudīciju, intelektu, morālo skaidrību un spēju kļūt netīkvienu par ierēdni – dižkareivi, bet arī par ierēdni – generāli vai pat par generālisimusu.

Taču pēc ierēdņa departamenta domām ar to vien ir par maz, lai pretendents kļūtu par ierēdņa kandidātu. Ar attiecīgu algu, pabalstiem, ārzemju komandējumiem un iekšzemju piemaksām. Jo skaidri zināms, ka ierēdņa amats ir smags amats. Un, ja ierēdnis nespēs šo smagumu panest, viņam jāprot šo smagumu ar pilnu atbildību vilkt pa zemi. Vai pamest, kur pacelts.

Tālab bez jau publicētā testa ierēdņa kandidāta pretendētājam vēl jāiziet ne tikai caur uguni un ūdeni, bet arī — per aspera ad astra — caur dzelondžungļiem uz amata zvaigznāju.

Šim dzelondžainajam nolūkam, kā uzskata VCP, kalpo nākamais pārbaudījums, kas no pretendenta prasa maksimālu spēku sasprindzinājumu un prasmi atbildēt uz visāpīgākajiem jautājumiem.

Jo ierēdnis ir Zemes centrs un Zemes ass. Nebūs ierēdņa — nebūs kārtības. Būs ierēdnis — būs kārtība. Vai otrādi. Ej nu saziņi. Jo ierēdnis var būt gan ideālas kārtības, gan ideāla haosa cēlonis. "Dodiet man atestētu ierēdni par atbalsta punktu — un es

pacelšu zemeslodi!" Tā vai gandrīz tā izteicies senatnes gudrākais prāts.

Un viņam joprojām taisnība. Jo ierēdnis var atļaut un aizliegt. Var dzirdēt un nedzirdēt. Var pieļaut un nepieļaut. Var redzēt un neredzēt, ka dažas personas, atspēroties pret viņu, griež pasauli ar kājām gaisā.

Lai pēc tam skaidrā valsts valodā sacitu:

— Sorry, es nepamanīju...

Un, lai skaidri zinātu, ka pretendents ir pietiekami koncentrēts, mērķtiecīgs, pietiekamā apjomā apguvis vispārējās zināšanas, darba pieredzi, intuiīciju, erudīciju un visu pārējo, papildu pārbaudei kalpo situācijas analīze, kas dod izsmēlošu priekšstatu par pretendenta gatavību darīt to, ko no viņa prasa, un nedarīt to, ko neprasa.

Pateicoties šē publicētajiem jautājumiem, kas balstīti uz ierēdņa departamenta izstrādāto labāko jautājumu klāstu, lasītājs var droši iejusties pretendenta ādā. Lai saprastu, cik grūti ir ierēdnim būt, lai neviens nešaubītos par to, ka ierēdņa nenormāli augstā atbildība prasa atbilstošu nenormāli augstu algu.

Starp citu, arī šo testu var uzskatīt par smalkas sabiedrības cienīgu laika kavēkli. It īpaši, ja ņem vērā, ka atbildes uz jautājumiem šaurā ģimenes lokā krasī atšķirsies no atbildēm draugu pulcīnā un atbildes banketā ar priekšniecības piedalīšanos — no atbildēm dažādi domājošo viesu sabiedrībā.

Pārbaudiet sevi! Un iegaumējiet — kas atļauts ierēdnim, nav atļauts mirstīgajam.

Nepieciešamo zināšanu un iemaņu pārbaudes jautājumi

Situācijas

Intelektuālais konflikts. Jūs uzzināt, ka vietnieks daļu saņemto ārvalstu kredītu izsniedzis jūsu vadītās iestādes darbiniekiem kā neatmaksājamu pabalstu, bet jums nav ticis nekas. Tādējādi ne tikai jums, bet arī valstij radīts prāvs zaudējums.

Jūsu rīcība?

Dienesta plenākuma izpratne. Noskaidrojās,

ka jūsu padotais, kam uzticēta iestādes darba plānošana, šo plānošanu veic, balstoties uz zīlnieces padomiem un zīlēšanu kafijas biezumos. Rīt izplānoto nepieciešams apstiprināt ministrijā.

Ko jūs ministrijā teiksīt?

Etika. Ir nolemts jūsu vadīto pārvaldi sadalīt trijās, tādējādi izveidojot jaunu ministriju, bet jums piedāvā ministra portfeli. Jūs zināt, ka šāds lēmums valstij radīs vienīgi zaudējumus. Jūs kā valsts ierē-

nis esat nokļuvis izvēles priekšā.

Ko jūs darīsiet?

Vara. Jūsu darbinieks A jums slepus darījis zināmu, ka darbinieks B nav labs darbinieks un nepilda savus pienākumus. Darbinieks B šo pašu ziņu slepus darījis jums zināmu par darbinieku C. Toties darbinieks C jums slepus ziņo, ka A un B slikti izteikušies par jums augstākstāvošajiem kungiem.

Kuru no darbiniekiem jūs atbrīvosiet no darba?

Saskarsme ar pilsoņiem. Pie jums negaidot ieradusies citas planētas sūtņi un lūdz pieņemšanu. Taču jūs esat stingri noteicis apmeklētāju pieņemšanu laikus un stingri tos ievērojat.

Jūsu rīcība?

Etika. Noskaidrojas, ka jūsu kapitāls var divkārtoties, ja jūs pieņemsiet attiecīgu lēmumu un dosiet attiecīgu rīkojumu, kas būs pretrunā ar jūsu iepriekšējo lēmumu un rīkojumu. Taču jūs zināt, ka līdzīgā situācijā citi rīkojušies tāpat kā rīkosities jūs.

Kā jūs rīkosities?

Dienesta pienākuma izpratne. Mašīnrakstītājas kļūdas rezultātā jūsu vadītā departamenta darbinieku algām piešķirts desmit reizes vairāk līdzekļu nekā iepriekš.

Kā jūs rīkosities?

Intelektuālais konflikts. Nejauši atklājas, ka jūsu vadītā ministrija faktiski nemaz neeksistē. Lai gan ministrijas aparāts darbojas, saņem algas, dod norādījumus un saņem atbildes.

Jūsu rīcība?

Etika. Jūsu vietnieks par jums aizmuguriski izsakās daudz, plaši un slikti. Tas grauj jūsu prestižu un galu galā nevar neatsaukties uz jūsu vadītās iestā-

des labo slavu, jo vadītājs ir iestādes spogulis. Diemžēl jūs apzināties, ka vietnieka teiktajā ir daļa patiesības.

Jūsu rīcība?

Dienesta pienākuma izpratne. Jūs esat pieņēmis lēmumu atbrīvot pārvaldes priekšnieku kā amatam neatbilstošu, bet pēkšņi uzzināt, ka viņa sieva un jūsu priekšnieka sieva ir labākās draudzenes.

Kādu lēmumu jūs pieņemsiet?

Vara. Jūs negaidot uzzināt, ka jūsu vietniekam ir nevis augstākā, bet nepabeigtā vidējā izglītība un viņa uzvārds dokumentos ir viltots. Taču darbā viņu esat pieņēmis jūs.

Kā jūs rīkosities?

Saskarsme ar pilsoņiem. Jūsu tuvākā radniece ieradusies pie jūsu darbiniekiem, lai nokārtotu kādu jautājumu, bet darbinieki šo jautājumu izlemt atsakās, dodot mājienu, ka jautājumu varēs atrisināt tikai pēc attiecīgas dāvanas saņemšanas.

Jūsu rīcība?

Intelektuālais konflikts. Jūsu pa-

līgs ir šizofrēniķis un uzklausā tikai tos apmeklētājus, kas spēj piedāvāt mūžīgā dzinēja modeli. Jūsu vadītājam iestādei mūžīgais dzinējs nav vajadzīgs.

Ko jūs teiksiet vietniekam?

Dienesta pienākuma izpratne. Jūsu vietnieks jūsu vārdā, taču jums nezinot ir noslēdzis līgumus, kas radījuši prāvus zaudējumus. Līgumus atsaukt nav iespējams, taču zaudējumus ar augstākstāvošas

— Spogulīt, spogulīt! Kura ir visskaistākā pasaule?

METS HILLARS

iestādes lēmumu var norakstīt.

Ko jūs darīsiet?

Ētika. Jūsu darbinieka vadītā lidmašīna ir ietriekusies citas ministrijas darbinieka vadītā helikopterā, kas uzkrītis uz jūsu vadītās iestādes jumta. Jūs zināt, ka vainīgs ir helikoptera pilots, taču helikoptera īpašnieks ir ministrs un var būt jums noderīgs.

Jūsu rīcība?

Vara. Ir atklājies, ka jūsu darbinieki piepelnās jūsu konkurentu uzņēmumā, kur saņem vairāk nekā pie jums. Taču jūsu vadītajā uzņēmumā kadru trūkst.

Kā jūs rīkosities?

Intelektuālais konflikts. Rīta avīzēs ir parādījusies ziņa, ka jūs, būdams ārzemēs, no restorāna esat nozadzis trīs sudraba karotes. Jums mājās trīs sudraba karotes tiešām ir.

Kāda būs jūsu reakcija?

Dienesta pienākuma izpratne. Vienlaikus ar darbu jūsu departamentā jums piedāvā kļūt par konkurējošas firmas faktisko vadītāju. Tas jūtamī var uzlabot jūsu materiālo stāvokli, taču oficiāli pieņemt amatu jūs nevarat. Jūsu pilngadīgais dēls patlaban ir bez darba.

Kā jūs rīkosities?

Intelektuālais konflikts. Ir tapis zināms, ka jūsu vietnieks ir ārzemju aģents un pārdevis ārzemēm ziņas par maizes cenām valsts veikalos. Šādas pašas ziņas jūs esat ziņojis ārzemēm pilnīgi oficiāli. Jums nepieciešams pārbaudīt šo ziņu un izlemt jaūtājumu par vietnieka saukšanu pie atbildības.

Kā jūs rīkosities?

Ētika. Jums ir zināms, ka par katru iesniegtu likumprojektu maksā labu atlīdzību, taču personiski jums līdz šim nav bijis iespēju šādu likumprojektu izstrādāt, lai gan nauda ir vajadzīga vienmēr. Patlaban negaidot radusies iespēja izstrādāt likumprojektu jums svešā jomā.

Ko jūs darīsiet?

Dienesta pienākuma izpratne. Jūs esat ieviesis jaunu kārtību, diemžēl šīs kārtības rezultātā klientiem bojājas preces un tie cieš zaudējumus. Taču jūsu pieņemtā kārtība ir izdevīga gan jums, gan jūsu iestādei.

Ko jūs teiksiet klientiem?

Saskarsme ar pilsoņiem. Jūsu sekretāre darījusi zināmu presei, ka jūs esat izteicis viņai piedāvājumu, kas neatbilst jūsu ieņemamajam amatam. Prese grib dzirdēt no jums patiesību.

Kāda būs jūsu uzstāšanās preses konferencē?

Vara. Jums piedāvā izdevīgu darījumu, kas tai pašā dienā var dot labu peļņu, taču jūsu rīcībā ir tikai valsts nauda. Lai darījums notiktu, ekonomikas nodaļas vadītājs piedāvā jums šo naudu paņemt un

pēc tam atlikt kasē atpakaļ, izmaksājot viņam noteiktus procentus.

Jūsu rīcība?

Dienesta pienākuma izpratne. Pateicoties jūsu enerģiskai rīcībai jūsu priekšnieks ir aizvadīts pensijā un jūs tiekat iecelts viņa vietā. Jūs gaida tikšanās ar kolektīvu.

Ko jūs kolektīvam sacīsiet?

Saskarsme ar pilsoņiem. Jūsu priekšnieks ir nolēmis, ka turpmāk amatpersonas nevis izskaidros likumus pilsoņiem, bet pilsoņi pieprasīs, lai likumus amatpersonas izpilda. Tas jūs šokē.

Jūsu rīcība?

Dienesta pienākuma izpratne. Naktī jūs uzziņāt, ka jūsu iestādē bijis sprādziens, kā rezultātā cietaušas kases telpas un pazudis seifs ar naudu. Seifā bija jūsu ietaupījumi.

Kādas pirmās trīs darbības jūs veiksiet?

Ētika. Kas jums ir vairāk no svara — ievērot likumu vai izpildīt priekšniecības pavēli, kas ir pretrunā ar šo likumu. Jums ir skaidrs, ka pavēles neizpildes gadījumā draud atbrīvošana no darba.

Kā jūs rīkosities?

Vara. Kas jums šķiet pieņemamāks — uzaicināt darbā padotos, kas zina vairāk nekā jūs, vai vadīt darbiniekus, uz kuru fona izceļas jūsu zināšanas un erudīcija?

Lūdzu atbildēt.

Dienesta pienākuma izpratne. Jūsu izteikumi par kādu no ministrijas darbiniekiem ir bijuši ne pārāk glaimojoši. Negaidot šis darbinieks kļūst par jūsu tiešo priekšnieku un aicina jūs pie sevis uz pārrunām.

Ko jūs teiksiet?

Saskarsme ar pilsoņiem. Negaidot atklājas, ka jūsu rēķinā krājbankā ir ieskaitīta prāva naudas summa. Jūsu labākais draugs izskaidro, ka šo summu jūs negaidot esat mantojis no sava tēvoča, kas miris Āfrikas džungļos, un lūdz palīdzēt viņa paziņam, kas ar tēvoci kopā bijis džungļos un mantojumu pārvedis Latvijā.

Ko jūs atbildēsiet labākajam draugam?

Atbildes uz 2. numura
publicēto testu
"Vai vari būt ierēdnis?"

Vienīgi pareizas atbildes uz testa jautājumiem
nav! Vispareizākās ir tās atbildes, ko sniedzis testē-
jamais un akceptējuši apkārtējās vides pārstāvji.

Tā tas ir un tā tam jābūt!

Oriņu pagasta notikumi

Kaut gan Oriņi atrodas tālu no republikas valsts robežas, valde tomēr nolēmusi izveidot muitas punktu arī savā pagastā. Muitas noteikumi attieksies tikai uz diviem produkcijas veidiem — uz alkoholiskajiem dzērieniem un gaļas izstrādājumiem. Pirmos hūs aizliegts ienest vai ievest, otrs — iznest vai izvest. Noteikumu neievērotājiem būs jāmaksā iespaidīgs nodoklis vai soda nauda.

Vēl jāpiebilst, ka muitas punkts atradīsies pie vietējā gaļas kombināta.

Ar neatslābstošu spriedzi rit Oriņu pagasta vēsturē plašākās orientēšanās sacensības. Tajās piedalās 42 dalībnieki gan no Oriņiem, gan no citiem republikas novadiem. Visiem dalībniekiem uzdevums ir viens — izburties cauri jūklim, ko sastādījuši Oriņu pagasta patērētāju biedrības grāmatveži.

Līdz šim pagaidām nevienam revidentam tas nav izdevies, kaut gan sacensības sākušās 1. janvārī.

Janvāra beigās Oriņos risinājās beķeru konkurss kukuļu cepšanā. Uzvarēja Andrejs Bulkins. Kad žūrijas komisijas priekšsēdētājs, viņš arī pagasta valdes galva, Trokšņāja kungs uzvarētājam pasniedza diplomu un naudas prēmiju 200 latu apmērā, Bulkins ar asarām acis savu uzvaru nesošo kukuli uzdāvināja žūrijas komisijas priekšsēdētājam.

Diemžēl pēc nedēļas Bulkins savu diplomu, kā arī 200 latus bija spiests atdot atpakaļ. Demisionēja arī pagasta valdes priekšsēdētājs Trokšņāja kungs. Pārāk augstu vilni jau sita baumas, ka viens ir kukuļdevējs, bet otrs — kukuļņēmējs.

Šā gada sākumā Oriņus aplidoja sensacionāla vēsts: oriņietis Kalkūns savā zemes gabalā atradis naftu. Lai cik liels balamute Kalkūns skaitījās, viņa vārdiem tomēr bija jātic. Visiem oriņiešiem, kuri vēlējās, Kalkūns savā šķūnītī rādīja cauruli, no kuras patiešām tecēja nafta. Gribētāji dārgo mantu par lētu naudu varēja arī nopirkt.

Kalkūna slava auga ar katru dienu, un drīz uz Oriņiem sāka braukt korespondenti. Taču visiem par brīnumu Kalkūns ar presi diez ko negribēja kontaktēties. Fotografēt sevi neļāva un arī savu naftas cauruli nerādīja.

Šajās dienās atklājās Kalkūna lielās kautrības iemesls. Izrādās, ka viņš savu mazo naftas cauruli bija pieslēdzis pie vietējās naftas bāzes lielās caurules.

Statistiski konstatējuši, ka vislētākās autobusu biļetes ir Oriņos: viena biļete maksā tikai 2 santīmus.

Te gan jāpaskaidro, ka līdzekļu trūkuma dēļ Oriņu autoparks nedarbojas. Citiem vārdiem sakot — autobusi nebrauc. Taču braucamrati nav ne izsaimniekoti, ne pazuduši, ne izpārdoti. Tie stāv autoostā. Un visi, kam ir vēlšanās, samaksājuši 2 santīmus un nopirkuši biļeti, pa pakalējām durvīm autobusā var iekāpt, mazliet pasēdēt vai pastāvēt un — pa priekšējām kāpt laukā. Tāpat kā agrāk, kad autobusi kursēja.

J. Juzefs

ĒRIKS OŠS

LUDMILA BULIKINA

Cīņa ar parazītiem

Vispasaules Parazītu Apkarošanas Organizācija (VPAO) paziņo, ka turpmāk lenteņus no cilvēka organisma izdzīs ar hipnozes palīdzību. Tas notiks ļoti vienkārši — hipnotizētājs pacientam rīklē iehāzīs fibroskops, tā saukto kobra, ko pēdējā laikā plaši lieto kuņģa izmeklēšanā. Starpība vienīgi tā, ka hipnozes seansā fibroskops tiks ievadīts drusku dziļāk — līdz lenteņa

galvai. Koncentrēti skatīdamies parazīta acīs, hipnotizētājs vairākkārt atkārtos: "Lūdzu, esiet tik laipns un ejiet ārā!" Intelīgentu pacientu parazīti ir ļoti pieklājīgi, tāpēc hipnotizētāja lūgumam viņi paklausīs bez kavēšanās. Ja gadīsies nekaunīgs un slikti audzināts lenteņis, pavēle tiks izteikta krieviski: "Pošol von, svoloč proklataja!" Tā vai citādi, bet sekmes jebkuros apstākļos būs garantētas. Turklāt procedūra pārāk dārgi nemaksās — no viena lenteņa varēs tikt vajā par latu piecpadsmit santīmiem. Represētiem, studentiem un invalīdiem paredzēta 50 procentu atlaide.

Seksuāli pētījumi

Eifratas krastos netālu no Babilonas drupām atrastas māla plāksnītes ar ķīļu rakstiem. Pazīstamajam valodniekam profesoram Blusē minētos rakstus izdevies atšifrēt. Tie ir fragmenti no cara Hammurapi likumiem un nosaka, kā babilonietim jāuzvedas līti. Zināmas neskaidribas rada vienīgi likuma divpadsmitais paragrāfs. Tajā teikts, ka personas, kas līti nododas seksam, ir sodāmas. Ja pārkāpums noticis, braucot augšup, vainīgajiem tiek uzskaitīti desmit plešas sitiieni, ja tas noticis, braucot lejup, — pieci sitiieni. Diemžēl Hammurapi loģiku šajā gadījumā grūti izprast. Patiešām, kāpēc sekss, braucot augšup, ir lielāka bezkaunība nekā pretējā līti kustības virzienā? Pie skaidribas var tikt vienīgi eksperimentālā ceļā, taču profesoram Blusē ir astoņdesmit gadi, un šis apstāklis eksperimentu padara neiespējamu. "Lai seno likumdošanas paradoksu pēti jaunie zinātnieki, es viņiem novēlu vislabākās sekmes!" sirmais profesors sacījis.

Intīmā apgrozīšana

Pasaules juristi ar lielu interesi seko prāvām, ko iztiesā Čandoras Republikas Augstākā Tiesa. Sakarā ar to, ka minētās valsts kase ir pilnīgi tukša, valdība visiem pakalpojumiem noteikusi 18 procentus lielu apgrozījuma nodokli. Tas izraisījis tautas

IMANTS MELGAILIS

VIKTORS BOGORADS

neapmierinātību un protestus. Čandoras katafalku īpašnieki, piemēram, apgrozījuma nodokli kategoriski atteikušies maksāt. Savu rīcību viņi pamato ar faktu, ka mirušie pārvadāšanas laikā apgrozīti netiek. Lieta nonāca Augstākajā Tiesā, un katafalku īpašnieki prāvu vinnēja. Tūlīt pēc tam nodokli atteicās maksāt vieglas uzvedības dāmas, jo klienti viņas apgrozot ļoti retos gadījumos. Taču jēdziens "ļoti retos gadījumos" nav juridiski korekts. Sakarā ar to Augstākā Tiesa nolēma, ka turpmāk dāmu un klientu amizēšanās varēs notikt vienīgi nodokļu inspektoru uzraudzībā. Ja inspektori konstatēs, ka apgrozīšana ir notikusi, nodokli vajadzēs maksāt, pretējā gadījumā tas nebūs jādara.

Mūsu slavenais tautietis

Katrs inteliģents cilvēks zina, ka Noass grēku plūdus paglābies, sēdēdams šķirstā. Ūdens limeņa krišanas viņam pavēstījis putniņš ar zaļu zariņu knābī. Kas šis putniņš bijis, cilvēce uzzinājusi tikai tagad, kad ornitologu ekspedīcija Amazones džungļos noķērusi ļoti vecu, nosirmojušu papagaili. Putnam uz kājas ir sudraba gredzens ar uzrakstu: "Thank you, Noa." Tātad Noass bijis vai nu anglis, vai amerikānis, kas iepriecinošas ziņas atnesējam veltījis sudraba gredzenā iegravētus pateicības vārdus. Viss šķita skaidrs, bet tad papagailis pēkšņi sāka runāt un vairākkārt atkātoja vārdu "sudabralis". Nav šaubu, ka tā ir latviešu valodas frāze "sūda brālis". Taču papagailis ir noķerts mežonīgā apvidū, kur cilvēki nedzīvo un nekad nav dzīvojuši, tātad šos vārdus putniņš varēja iemācīties vienīgi no paša Noasa leksikas. Tas savukārt nozīmē, ka Noass patiesībā bijis latviešu emigrants, kas rakstījis angliiski, bet lamājies latviski.

Ētiskie bacīļi

Pārsteidzošu atklājumu veikusi mikrobiologu grupa, kas pētī venerisko slimību izraisītājus. Mēģene ar minētajām sīkbtēm nolieta uz ērgelēm, un virtuozs mākslinieks piecas stundas

nepārtraukti spēlēja Johanna Sebastiāna Baha nemirstīgās kompozīcijas. Mēģenē esošie bacīļi pēc ērgelmūzikas koncerta kļuvuši mazāk infekciozi. Tātad emocionālais pārdzīvojums tos padarījis morāli skaidrākus. Vēl labāku rezultātu var sasniegt, ja bacīļiem ļauj noklausīties šūpuldziesmas mežraga solo pavadījumā. Galu galā mikrobiologiem izdevies panākt, ka venerisko slimību izraisītāji no patogēnām sīkbtēm kļuvuši par savu pretmetu — ja tos injicē zem ādas izlaidīgai personai, tā pārtrauc līdzšinējo dzīvesveidu, nodibina kārtīgu ģimeni un sāk lasīt lekcijas par tautas morālo atdzimšanu. Drīzumā ampulas ar ētiskajiem bacīļiem varēs iegādāties visās aptiekās.

Lillā cilvēciņi ir glābti

Visai negaidīti Daugavmalā nolaidās šķīvītis, no kura izkāpa lillā cilvēciņi. Viņi pietiekami labi prata esperanto, tāpēc sazināšanās grūtības neradīja. Viesi bija ļoti senas civilizācijas pārstāvji, kuros piemeklējusi liela nelaime. Daudzu miljonu gadu laikā viņu smadzenes ir pilnīgi kompjuterizējušās, un tās saņem komandas no elektroniskā centra. Rītos, piemēram, centrs noraida komandu "Celties!" un instrukciju, kas jādara tālāk — jāapgērbjas un jānomazgājas. Tad seko komanda "Uz tualeti!" kopā ar attiecīgu instrukciju, kas tualetē darāms. Pēc tam seko komanda "Brokastis!", "let uz darbu!", "Strādāt!" un tā joprojām. Vakarā tiek noraidīta pēdējā komanda "Amizēties ar sievu!", taču bez instrukcijas, kā tas jādara, jo elektroniskajā centrā kaut kas ir samisējies. Kļūmes sekas radījušas traģēdiju — lillā cilvēciņi sākuši strauji izmirt. Sakarā ar to viņiem nekas cits nav atlicis, kā iekāpt šķīvīti, atlidot uz Zemi un lūgt padomu. Pēc sīkas, izsmelošas konsultācijas lillā cilvēciņi aizlidoja ar pateicības asarām acīs. Taču minētais notikums ir brīdinājums arī mums. Pēdējā laikā mēs strauji kompjuterizējamies, tāpēc jau laikus vajadzētu instrukciju par minēto jautājumu iekalt klintīs, lai mūsu tālie pēcteči to varētu izlasīt, zinātu, kas jādara, un tādējādi novērstu cilvēces iznīkšanu.

Faktus apkopojis Andrejs Skailis

DZINTARS MELNIS

Spiegu afēras izgāšanās

Kā kļuvis zināms no nepārbaudītiem avotiem, uzbrukums deputātam Tomiņam ASV viesnīcā ir bijusi ilgi plānota CIP akcija, kas draudējusi Latvijai ar neatkarības zaudēšanu. Slēpdamās zem ielasmeitas maskas, viņam uzbrukusi CIP aģente, kuras uzdevums bija Tomiņu nolaupīt un izspiest noslēpumu, kā "Latvenergo" izdodas piedabūt Latvijas iedzīvotāju brīvprātīgi maksāt par milzīgiem siltuma zudumiem vecajās, sarūsējušajās un nemitīgi plīstošajās maģistrālajās caurulēs, kuru izvietojums CIP rīcībā nonācis no Zemes mākslīgajiem spiegu pavadoniem, jo no kosmosa ir labi redzams, kur pat ziemas vidū zaļo zāle. Taču iecerētā spiegu afēra izjuka. Tomiņš cīnījās kā lauva, aizstāvēdams "Latvenergo" godu, pat riskējot zaudēt savējo.

Tie paši avoti brīdinājuši, ka CIP nedomā samierināties ar neveiksmi. Tā kā arī "Latvenergo" prezidents G. Koemeca kungs ir ļoti izskatīgs vīrietis, nav izslēgts, ka viņu mēģinās savaldzināt kāda šeit pat Latvijā iesūtīta CIP aģente, tāpēc G. Koemeca kungam vismaz tuvākajā laikā būtu ieteicams izvairīties no daļām visseparātākās profesijas pārstāvēm.

Raduraksti

Stāsta, ka Saeimas deputāts Imants Kalniņš nemaz neesot slave-nās "Oktobra oratorijas" autors komponists Imants Kalniņš, bet ievērojamā sociāldemokrāta Bruno Kalniņa ārļaulības dēls. Savu uzvārdu viņam uz nāves gultas testamentā novēlējis tēvs, jo deputāts īstenībā ir Lejiņš, Ārpolitikas institūta direktora Ata Lejiņa un vēl neiznākušās inteliģences avīzes redaktora satīriķa Armina Leji-

ņa pusbrālis, pirmā latviešu teleseriāla "Lai jums labi klājas" režisores Virdžīnijas Lejiņas vīrs.

To, ka deputāts nav komponists, pirmo reizi nojautuši muzikologi, kad dzirdējuši Kalniņa Saeimas kuluāros izpildot pašsacerēto "Maza bērna kakināšanas dziesmiņu". Īstais komponists sēžot savā Piebalgas mazmājiņā un sacerot kārtējo kalendāro oratoriju. Jau uzrakstītajām "Janvāra oratorijai", "Maija oratorijai", "Augusta oratorijai" sekojot "Jaunā oktobra oratorija", kuru komponists veltīšot nākamajām Saeimas vēlēšanām. Cerēsim, ka to nepie-meklēs "Jauno mērnieku laiku" likte-nis. Tie, kā zināms, bija krietni vien vājāki par "Mērnieku laikiem".

Godīgais aizdzi-nējs

Liels bija Rīgas 1. ģimnāzijas 6. klases skolēna Jāniša P. pārstei-gums, kad, pārbraucis no skolas mā-jās "Renault" markas automašīnā un ar radiovadāmo atslēgu atslēdzis ga-rāžu, viņš konstatēja, ka tēva "Re-

nault" tur jau stāv. Izrādījās, ka zēns netīšām bija aizbraucis no skolas ar Francijas vēstniecībai piederošo ma-šīnu.

Vēstniecības darbinieki dziļā aiz-kustinājumā saņēma atpakaļ pazu-dušo automašīnu un prēmēja mazo godavīru ar brīvbiļeti uz Eiropas Dis-nejlandu.

Laikrakstu korespondentiem godī-gais atradējs pavēstīja, ka panākumi viņu spārnojuši. Otrpus skolas, lūk, atrodoties ASV vēstniecībā, un īstā Disnejlanda taču ir Amerikā!

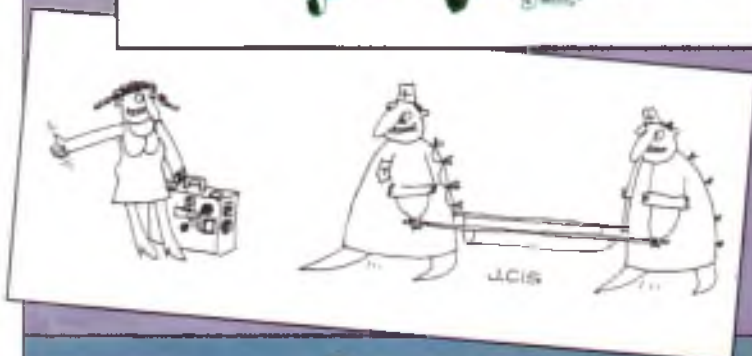
*Nepārbaudītajos avotos smēlusi
Zuzanna Zilīte*

Arnolds Auziņš

Priekšnojautas

**Smagums nospiež sirdi,
Sāk gar ribām trīties,
Niez jau visas vietas,
Gribas pakasities.**

**Kur no sevis bēgsi,
Kur tu, cilvēk, dēsies:
Ilgi ne ar vienu
Neesmu es plēsies.**

No suņu dzīves

— Man ir lielisks suns. Katru rītu viņš nes man avīzes klāt tieši pie gultas.

— Kas tur sevišķs? To dara jebkurš daudz maz dresēts suns.

— Tev taisnība, taču šeit ir neliela nianse: es nevienu avīzi neesmu pasūtījis.

Zvans. Saimnieks atver durvis un ienāk sens viņa draugs kopā ar lielu suni. Kamēr draugi pie glāzītes nododas atmiņām, suns izklaidējas pa savai gaumei: grauž mēbeles, plēšas ar kaķi un beigās atstāj uz parketa lielu peķi. Saimnieks delikāti kluksē, bet, kad viesis jau atvadās, vēsi atgādina:

— Neaizmirsti savu suni!

— Kā?! — viesis brīnās. — Es domāju, ka tas ir tavējais...

— Vai jūsu suns ir labs sargs?

— Lielisks! Vienmēr, kad mājā mēģina iekļūt zagļi, mēs viņu pamodinām, un jums vajadzētu dzirdēt, kā tad viņš rej!

Students savam draugam stāsta, ka saņems miljonu dolāru, ja iemācīs suni runāt.

— Mulķības! — draugs atmet ar roku. — Kas tev dos miljonu par runājošu suni?!

— Un kā vēl dos! Firma, kas ražo suņu barību, maksās pat vairāk, lai tikai suns turētu muti!

Jaunkareivis ierodas iesaukšanas punktā ar mazu sunīti padusē.

— Kam tu to esi atvilcis? — jautā leitnants.

— Nemšu viņu līdzī armijā.

— Nav atļauts.

— Kā nav atļauts?! Kas tad no rītiem man pienesis pie gultas čības?!

Iesaukšanas komisijas ārsts atzīst Kalniņu par derīgu karadienestam.

— Bet es taču slikti redzu! — Kalniņš iesaucas.

— Sīkums, — ārsts atbild. — Vakar, piemēram, es par derīgu atzīnu praktiski aklu cilvēku.

— Ak, Dievs! Un šo aklo nosūtījāt armijā?

— Diemžēl mans kolēģis veterinārārsts neizlaida cauri. Izrādījās, ka viņa pavadonim sunim ir platā pēda.

Kādā indiāņu ciltī visiem jaunpiedzimušajiem bērniem vārdus deva pats virsaitis. Reiz viens no jaunajiem karotājiem virsaitim jautāja, kā viņš šos vārdus izdomā.

— Ļoti vienkārši, — tas atbildēja. — Kad man atnes bērnu, es nostājos vigvama priekšā un skatos. Ja redzu krītam sniegu, tad tā arī nosaucu: Kritošais Sniegs. Ja debesīs ieraugu vanagu, dodu bērnam vārdu Lidojošais Vanags. Vai tagad tev skaidrs, Suņu Kāzas?

Uzraksti uz suņu kaklasaitēm

Arī mēs, suņi, gribam atbrīvoties no važām!

Ar gandarījumu uzzināju, ka mans saimnieks cēlies no pērtika.

Ne jau katrs, kas soļo, piesiets saitē, ir suns.

Medībās visi pie šaušanas netiek. Dažiem nākas arī riet.

Kā atradināt saimnieku, lai nelaiza dāmām roku?

Visu par suņiem savāca kinologs Z. Lešinskis

Spiogs vai nespiegs?

Man visu apzinīgo mūža daļu nebija skaidrs, kā spiegu, svešas valsts spiedienesta pārstāvi, atšķirt no godīga, valdībai un valstij lojāla pilsoņa, kas nekad nav bijis, nav piedalījies un nav sastāvējis.

— Droši vien indes ampula caurajā zobā, pistole padusē, granāta kreisajā krūšu kabatā, instrukciju pakete labajā, raidītājs kurpes papēdī un pamatīgs rēķins kaut kur Šveices bankā, — tādas bija manas domas.

Un vēl man šķita, ka ārēji spiegs ne ar ko neatšķiras no izspiegojamajiem. Varbūt pat nomaskējies par sievieti, par bērnu, par pelēko ceļmalas akmeni.

Par laimi, mūsu valsts varonīgie drošības dienesti beidzot ienesuši gaismas staru tumšajā spiegu atklāšanas jautājumā. Janvāra vidū preses izdevumos aplidoja vēsts par Krievijas spiega X kunga aizturēšanu. Un, lai nevienam nerastos šaubas, ka aizturētais tiešām ir diplomēts spiegs, informāciju papildināja arī attiecīgās personības apliecības fotoattēls — gluži kā slavenajam Dž. Bondam, aģentam 007 — ar nedaudz lielāku numuru 002704, bet ar tām pašām divām nullītēm priekšpusē. Un vēl masu mediji darīja zināmu paša iekšlietu ministra svinīgo solījumu teju teju pēc nedēļas preses konferencē atmāskot X kungu no viena gala līdz otram.

Līdz ar to man spiegu jautājumā viss tā kā būtu skaidrs. Kārtīgam spiegam jābūt klāt kārtīgiem dokumentiem. Tā un tā, izsniegti tādām un tādām, ka viņš patiesi sastāv spiegu rindās. Dokuments izdots uzrādīšanai citu valstu drošības dienestiem un noziedzīgajām struktūrām.

Jo kā gan citādi kārtīgam, sevi cenošam spiegam iefiltrēties šajās noziedzīgajās struktūrās, lai no šo noziedzīgo struktūru iekšpuses grautu valsts ekonomisko un citus potenciālus? Bez dokumentiem jebkura struktūra viņu taču uzskatīs par kaimiņu

antiņu. Bet ar dokumentu — pavisam cita runa! Uzrādi noziedzīgās struktūras barvedim dokumentu ar fotogrāfiju un zieģeli, barvedis rāvienā būs miera stājā:

— Lūdzu, esiet tik laipns, iefiltrējieties! Kurā grupējumā jums graut attiecīgo potenciālu būtu ērtāk?

Līdz ar to kļūst skaidrs, kā attiecīgie drošības dienesti plāno izkert mūsu valstī iesūtītos dažādu ārvalstu spiedienestu jaunprāšus. Jāsarīko vienīgi dokumentu pārbaude. Kurš parādīs attiecīgu dokumentu ar attiecīgajām nullītēm — tas arī būs meklētais.

— Špions? Muti ciet un roku dzelzus virsū!

Un nekādu problēmu. Nekādu piekto vai, pasarg Dievs, pat sesto kolonnu. Visi spiegi vienotā ierindā uz turieni, kur droša vieta un nekādas slepenas informācijas vai potenciālu.

Protams, grūtākais citu starpā sameklēt to, kam dokuments jāprasa. Jo pēc ūsām un bārdas vien nenoteiksi, ko cilvēks slēpj aiz ārējās audzēlības — savu atbaidošo špiona viepli jebšu Saeimas deputāta vai bankiera izcili gaišo tēlu.

Bet izeja vienmēr ir!

Drošības dienesta pārstāvis var maskēties par totālas tautiņu tvarstīšanas operācijas dalībnieku Centrāltirgū, jo arī tante var būt ārzemju spiedienests un ieklidusi tirgū dienišķās maizes meklējumos. Var maskēties par ceļu policistu un pārbaudīt braucējiem dokumentus, līdz noķer isto. Jo pat visrūditākajam špionam, lai iefiltrētos, lai veiktu savu melno darbu, gribi vai negribi, jāpārvietojas no punkta A uz punktu B. Un tad ceļu policistam tikt garām var vienīgi tad, ja maksā valūtā. Vai krievu rubļos. Bet, ja maksā rubļos un mašinai piedevām vēl arī Krievzemes numurs, tad viss skaidrāks par skaidru pat bez dokumentu uzrādīšanas.

Un, ja tā, var nākt klajā ar draudzīgu priekšlikumu: ikviena pilsoņa svētākais pienākums — ne dienas bez noķerta špiona. Vai pat diviem.

Protams, tikai pēc tam, kad jau noķerto špionu atzīs par tādū arī Ārlietu ministrija, bet iekšlietu ministrs beidzot sarīkos janvāri apsolīto, bet marta sākumā joprojām vēl nesagaidīto preses konferenci.

P. Auriņš

Veltīgs uztraukums

N. pilsētas cietuma priekšnieka trauslo miegu agrā rīta stundā iztraucēja trauksmes sirēnas pretīgā kaukšana. Priekšnieks vēl nebija spējis uzvilkt bikses, kad pie viņa kabineta durvīm jau skanēja nepacietīga klauvēšana.

— Nāk iekšā! — priekšnieks dusmīgi uzsauca un, neko labu negaidīdams, drebošiem pirkstiem mēģināja aizsmēkēt papirosu.

— Priekšnieka kungs, cietumā ārkārtējs gadījums! — jau no sliekšņa auroja pajauns sardzes dežurants. — Konstatēta ala, kas no cietuma teritorijas ved uz pilsētu.

“Pareizi vien tautā runā, ka nelaime nekad nenāk viena. Aizvakar saņēmu ziņu, ka gaidāma revīzija no galvenās pārvaldes, vakar — šausmīgi sadzēros, bet šorīt vēl trakāki sūdi!” priekšnieks sevī nodomāja, taču skaļi neteica neko, tikai, paķēris no galda karafi ar ūdeni, to krietni patukšoja.

Kad priekšnieks kopā ar sardzes vīriem un dienesta suņiem izpētīja nolādēto alu, nekādu šaubu nebija, ka atkal kāds ir aizlaidies. Ala, kas sākās cietuma naftas bāzes teritorijā, apakš zemes šķērsodama klajo lauku zem sargtorņu vīru deguniem, beidzās tālu pilsētā, precīzāk — vecajos kapos.

— Vella gabals! — lūpas kodīdams, skaļi prātoja sardzes vecākais. — Būs vismaz simt metri. Droši vien alu racis viss cietums...

— Sauciet visus uz placi! — priekšnieks viņu strupi pārtrauca un, aizsmēķējis jau piekto papirosu, sāka apcerēt savu drūmo nākotni. “Iegriezīs rājienu, noņems prēmiju un piedevām vēl pārcels uz kādu visriebigāko ūķi...”

Priekšnieka tumšās pārdomas

JĀNIS KĻAVIŅŠ

iztraucēja viņa vietnieka Makulāna stostīgā balss:

— Nevienam nav aizbēdzis, taču noticis kaut kas vēl trakāks! — viņš apjucis šļupstēja.

— Ko kladzini kā izbiedēta vista! — priekšnieks treni nospļāvās. — Kas ir noticis vēl trakāks?

— Četri nākuši klāt, — atbildēja vietnieks un sastinga miera stājā.

Valdis Artavs

Vienas šausmas

(Pārdomas, avīzes lasot)

Jūtamies mēs tā kā aitas

Brīvā tirgus sistēmā.

Apkārt blēži, zagļi, maitas

Rauj un plēš, bet mums nekā.

Vilku likums, vilku tikums,

Stiprais vājo pievarēs.

Lai bez steigas, būs mums beigas,

Vilka zobos esam mēs.

Šitie plēsoņas, kā zināms,

Želastību nepazīst.

Nedod Dievs, ja kur kāds jēriņš

Viens bez miesassargiem klist.

Tikai ragi, tikai nagi

Rit jau palikuši būs.

Ak, cik grūti, ak, cik smagi,

Sargi, Dievs, no vilkiem mūs!

Lasu policijas ziņas

Es pie spuldzes matētas,

Negribas man vairs no ritiem

List no segas vatētās.

— Makulān, Makulān! Vēl, pirms mani pašu nolīnčos, es tev tā iegriezīšu, ka tu svina renkuļus dēsi... — priekšnieka balss skanēja kā smagā artilērija. — Simt reizes tev esmu mācījis — ja neproti dzert, tad nedzer, — un, nospļāvies vēl treknāk nekā iepriekš, viņš savam vietniekam pavēlēja: — Skaiti vēlreiz!

Taču otrā un trešā pārbaude deva tādu pašu rezultātu. Pēc papīriem jābūt 102 ieslodzītajiem, bet ir 106. Un tikai tad, kad personāldaļas vadītājs katra ieslodzītā gīmi rūpīgi salīdzināja ar fotogrāfiju viņa personālajā lietā, noskaidrojās, ka cietumā patiešām nākuši klāt vēl četri iemītnieki.

— Tad jau iznāk, ka ala rakta nevis no cietuma, bet uz cietumu? — priekšnieka sejā pirmo reizi šajā rītā parādījās kaut kas līdzīgs prieka stariņam. — Vediet brīvprātīgos pie manis!

Varat ticēt vai ne, bet atklājās, ka četri pilsētas kaprači bija ieplānojuši ik pa laiciņam nakti apciemot blakus cietumam esošo degvīna noliktavu. Tāpēc jau no rudens rakuši alu, taču darba pēdējā posmā mazliet kļūdījušies. Kad pamanījuši misēkli, bijis par vēlu: jau ieaurojusies sirēna un sākuši riet suņi...

J. Juzefs

Konservēsīm momentus!

Žūrijai patik viss, kas ir pašu gatavots un ilgi saglabājas. Marinētas becinās. Ķiršu ievārijums. Aizvadītās vasaras iespaidi...

Un, sēžot pie pērnās vasaras ķiršu ievārijuma burkas, žūrijai nevilus rodas gluži pamatotas un žūrijasprāt zemē nemetamas pārdomas.

Saglabāt nākamajām paaudzēm dabas dotās veltes, protams, ir apsveicams un svētīgs pasākums. Nākamās paaudzes varēs ne tikvien nobaudīt becinu kvalitāti, bet arī pārbaudīt pesticīdu un herbicīdu daudzumu ķiršos vai izskaitļot ozona slāņa biezumu virs senča ķiršu dārza. Taču nākamajām paaudzēm nebūs lemts ieklausīties sava senčopiša domās, savas senčomītes iespaidos par tekošo momentu divdesmitā gadsimta noslēguma posmā, savu senčbērnu — senčjāniņu un senčanniņu — atmiņās par pirmo un pēdējo pērienu. Jo cilvēka doma, izteikta tikai vārdos, izkūp kā dūmi, izspurdz kā zvirbulis...

Un tad mūsu nākamās paaudzes labākie pārstāvji, sēžot pie XX gs. 90. gadu medus poda un raugoties pa logu XXI gadsimta nogaļas ainavā, sacīs:

— Žēl, dikti žēl, ka mūsu senči nav atstājuši mums kaut ko vairāk... Kurp skatījās Lasītāju Darbu Maratonkonkursa žūrija?

Un žūrijai būs šausmīgs kauns, bet dežūržūrists būs spiests apgriezties zārkā otrādi. Jo apzināsies, ka nav darijis visu iespējamo, lai piespiestu senčopišus un senčomītes konservēt ne tikai becinās, bet arī savas domas un iespaidus.

Un tas būs šausmīgi!

Lai dežūržūristam nebūtu šausmīgs kauns par velti nožūrētajiem gadiem, izeja ir. Ja katrs šodienas lasītājs uzrakstīs Maratonkonkursam kaut vai pa vienam vienīgam sacerējumam, nākamajām paaudzēm — plakš! — mutes būs ciet!

— Re, tas ir mans senčopītis, kas šito sarakstījis!...

— Bet šito sacerēja mana vecvecvecomite jaunības dienās, kad bija smuka pēc suņa!

Un tas jau gandrīz ir tas pats kā savas privatizētās mājas pagalmā uz savas denacionalizētās zemes iestādit koku, nosist čūsku vai atklāt ja ne gluži bronzas, tad vismaz dzelzsbetona pieminekli.

Sarp mums runājot, Maratonkonkursa-94 aplaurotie un aplatotie dalībnieki to jau ir izdarijuši, iemūžinājuši savus vārdus gan prozā, gan dzejā. Šodien aplaurotajiem piebiedrojas arī Maratonkonkursa debitants E. Normans no Jelgavas.

Bet Latvijā vēl palikuši apaļi divi miljoni, kas Maratonkonkursu nav aplaimojuši ne ar pušplēstu dzejas vai prozas rindiņu. Protams, tūkstoši no tiem, būdami dažnedažāda līmeņa deputāti, delegāti un ierēdņi un ierēdņu kandidāti, Maratonkonkursam nerakstīs nemūžam, jo brīvajā laikā spiesti sacerēt likumus un lēmumus. Taču atlikušais miljons pa vienam darbam uzrakstīt varētu gan. Un tad Maratonkonkursa žūrija nākamajām paaudzēm atstātu mantojumā apaļu miljonu literāri konservētu mūsu ēras XX gs. 90. gadu vidus iespaidu.

Varbūt tiešām pienācis pēdējais brīdis sākt svētīgo momentu konservēšanas darbu? Žūrija ir gatava pēcnācēju vārdā uzlikt vāciņu jebkuram jūsu sacerējumam. Tiesa gan, paturot sev ekskluzīvās tiesības darbus neregencēt, atpakaļ nesūtīt, bet publicēšanai derīgos redīgēt un labot pēc sava ģimja un līdzības.

Uz priekšu, mīlās dāmas un godājamie kungī! Nākamās paaudzes jūs jau gaida!

Dežūržūrists **Žanis Ezītis**

Vērotājs

Bija rudens, mans mīļākais gadalaiks. Bezdarbnieks vai klaidonis — likums man deva spēku daudz maz izskatīties pēc cilvēka. Es jutos komiku varonis — stiprs, gudrs un laimi nesošs. Varbūt to varēja saukt par bērības iespaidiem, bet šī ilūzija bija vienīgais, kas man vēl piedēvēja.

Kā jau gandrīz katru pēcpusdienu, es sēdēju vecajā skvērā un vēroju apkārtējās norises. Redzot kādu ūsainu, izsmalcināti ģērbtu vīru ar baltu pleki uz muguras, jutos uzjautrināts. Viņš dzīvoja sev, savai naudai, bet nemanīja, ka parka augšējos stāvos arī dzīvo. Kovārni...

Kā jau ik dienas, pa parku šīverēja bomži, meklējot laimi atkritumu tvertnēs. Pagājušajā nedēļā kādam no viņiem bija laimējies tā, ka viņu ķēra sirdstrieķa turpat pie tvertnes. Ziņa pāris dienas turējās laikrakstu pirmajās lappusēs.

Pēkšņi skvērā parādījās kāds īpatnis.

Jutu, ka mana sirds sāk sist straujāk. Dzīli ievīlku elpu un īpatnīm veltīju īpašu uzmanību.

Novērojama izturējās divaini. Viņš nemierīgi rīņoja turpat netālu, slapstoties ielūkojās vairākās atkritumu tvertnēs un aiz tām, soļoja šurp, paskrēja turp... Nebija šaubu, ka aiz visa tā kaut kas slēpjas. Varbūt kādu tepat krūmos piezīmējis un tagad atgriežas notikuma vietā. Piezīmējis droši vien būs nakti, bet tagad, dienā, nevar atrast, kur upuri noslēpis...

Pēc dabas esmu vērotājs un tāds arī paliku. Varētu jau ziņot policijai, bet sapīšanās ar pogaļajiem man nebija tikama, un es sāku kalkulēt tramīgā vīra izredzes.

Iespējams, viņš bija klaidonis.

Ziemā klaidoņiem ir grūti. Dažs labs pūlas vaiga sviedros, lai ziemu varētu pavadīt droši un siltā vietā. Pazinu kādu vīru, ilggadēju viltnieku un parazītu. Katru ziemu, kad bezdarbnieka pabalstu vairs nemaksāja, viņš izkalkulēja sev nelielu atsēdēšanu. Ne ilgāku par pusgadu. Diemžēl pagājušajā rudenī viņš nedaudz kļūdījās un saņēma piecus gadus.

Diez, cik varētu saņemt tramīgais...

No pārdomām mani iztraucēja nepieklājīga bikstīšana plecā. Pavēros bakstītājā un nobālu. Tas bija tramīgais vīrs.

"Šim droši vien radušās kādas aizdomas," nodomāju. "Ej nu sažini, tagad vēl uzbruks un likvidēs arī mani kā liecinieku..."

Taču vīrs man neuzbruka.

— Kur te, jods viņu sasper, ir tualete? — viņš drudzai nī vaicāja.

Novērtējis viņa neatliekamās vajadzības stadiju, atbildēju, ka šai skvērā tamlīdzīgas iestādes nav. Tramīgais bija sašutis līdz sirds dziļumiem. Pēkšņi viņa sejā atplauka izlutināta bērna spītīgā izteiksme. Apņēmīgā soli viņš šķērsoja apstādījumus un ceremoniāli pazuda ērkšķu krūmā.

Vai nu bija atradis nozūmēto upuri vai meklēto vietu, ej nu sažini...

E. Normans,
Jelgavā

Tuvās nākotnes vīzijas

Pār kapiem laižas kraukļi melni
Un, spārnus sitot, žēli ķerc
Par pasauli, ko gandē velni,
Par dzīvi, ko nav dzīvot vērts.

Vecs pastnieks soliem nevarīgiem
Ik mēnesi uz kapiem nāk.
Viņš sešdesmitunpiecgadīgiem
Nu pensijas šeit maksāt sāk.

Tad varens troksnis kapos ceļas:
Lūst brakšķot krusti, kauli grab,
No zārkiem vāki klaudnot veļas
Un liekie zobi baisi klab.

Pēc pelnītā un nedabūtā
Nu sniedzas pirksti kaulainie,
Kas salikuši darbā grūtā, —
It kāri latus satver tie.

Pie kroģera, kas tuvāk dzīvo,
Ir večiem steigā jāaizšauj.
Tad kapā lien un ierauj sivo,
Un svilpodami griestos splauj.

*Mirdza Grinberga,
Valkas raj.*

Jums, atjautīgie

Mikla

Kurā no 1995. gada presē publicētajiem Ministru kabineta izstrādātajiem likumprojektiem sastopamas šādas valsts valodas pērles?

- * To atprečojumam izdalīti:...
- * No tiem privatizācijai pakļaujas...
- * ... no iedzīvotājiem tiktu izņemti...
- * Vīdējā ģimenē Latvijā ir 3,1 cilvēks.
- * ... analizējot tirgu...

*J. Sils,
Rīgā*

Ieiesim Eiropā!

Garajos ziemas vakaros daudzi ir prātojuši, kā ieiet Eiropā. Tai skaitā arī es. Un, tā prātojot, esmu sapratusi, ka mūs kavē nepilnīgais alfabēts. Mūsu alfabētā taču trūkst dažu ļoti nozīmīgu burtu, kā, piemēram, W, X, Y. Un neviens ārzemnieks negribēs ar mums sadarboties, ja mēs savā valsts valodā nespēsīm pareizi uzrakstīt viņa firmas nosaukumu.

Lai šos burtus ātrāk ieviestu, dažādiem SIA un firmām pēc iespējas jādod visādi eksotiski nosaukumi, kuros šie burti ir, pēc tam varēsīm pieprasīt, lai valodnieki šos burtus iekļauj mūsu alfabētā. Tas taču ir kā ar bērnu jaunvārdiem. Vecāki tāpat nosauca savus bērnus vārdos, kuru nebija kalendārā, un raugi — panāca, ka jaunizgudrotie bērnu vārdi kalendāros tagad ir!

Atceros, pirms vairākiem gadiem fermā govis slauca Stajina, kuras meitiņu sauca Mediāna. Un ko domājat? Nesen izlasīju — ir tāds vārds "mediāna"! Ieviests. Tiesa, ne kalendārā, bet ģeometrijas mācību grāmatā.

Par burtu W nepieciešamību pat strīdēties nav vērts. Jau izsenis daudzas mazas durtiņas rotā uzraksts WC. Bez tam šodien ir ne viena vien ievērojama firma, kam nosaukums bez W nemaz nav iedomājams un kur strādā pat bijušie ministru prezidenti, kas pirms tam gan apgalvoja, ka ar šo firmu viņiem nav nekā kopēja.

Galū galā, tādi saīsinājumi, kā MWX, XYW un citi ir daudz interesantāki nekā, piemēram, "Preces jaunām dāmām" vai "Miksto preču veikals". Žēl tikai, ka ar burtu X sākas samērā maz vārdu. Dažs labs

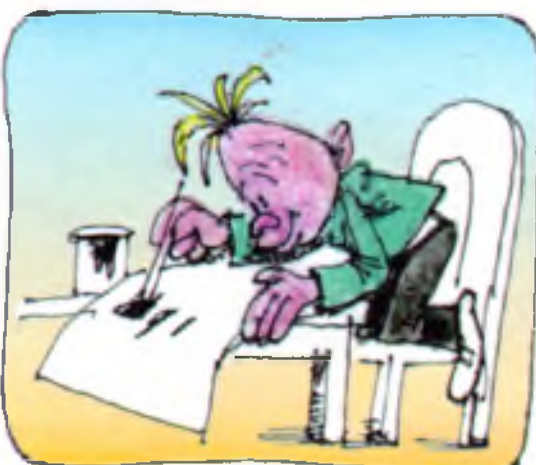
pret burtu X un Y ieviešanu alfabētā varbūt iebildīs, motivējot gan ar to, ka šādi burti apnikuši jau no matemātikas rēķiniem skolā, gan ar to, ka Austrumi mūs nesapratis. Jo arī viņiem alfabētā ir gan X, gan Y un no tā nekas labs nav iznācis — šos burtus raksta uz sienām un izmanto sarunu valodā... Taču mēs varam atspēkot šādus iebildumus ar to, ka Rīgā satiksmes līdzekļos šos vārdus lieto arvien retāk.

Nesen Vācijas televīzija ziņoja, ka viņi no sava alfabēta izskaudišot burtu ß, aizstājot to ar ss. Bet ja jau viņiem tāda burtu nevajag, varbūt tagad to varēsīm izmantot mēs? Pie tam par baltu velti, tāpat kā izmantojam citas ārzemēm nevajadzīgas lietas — apģērbus, mašīnas, medikamentus ar nosebodu lietošanas termiņu...

Ar laiku alfabētā varētu ieviest arī citus burtus, nākošais varētu būt Q. Taču nevar jau visu uzreiz. Te vēl nepieciešami nopietni pētījumi.

*Eiropā ieiet gribošā
Vecmāmiņa no laukiem,
Talsos*

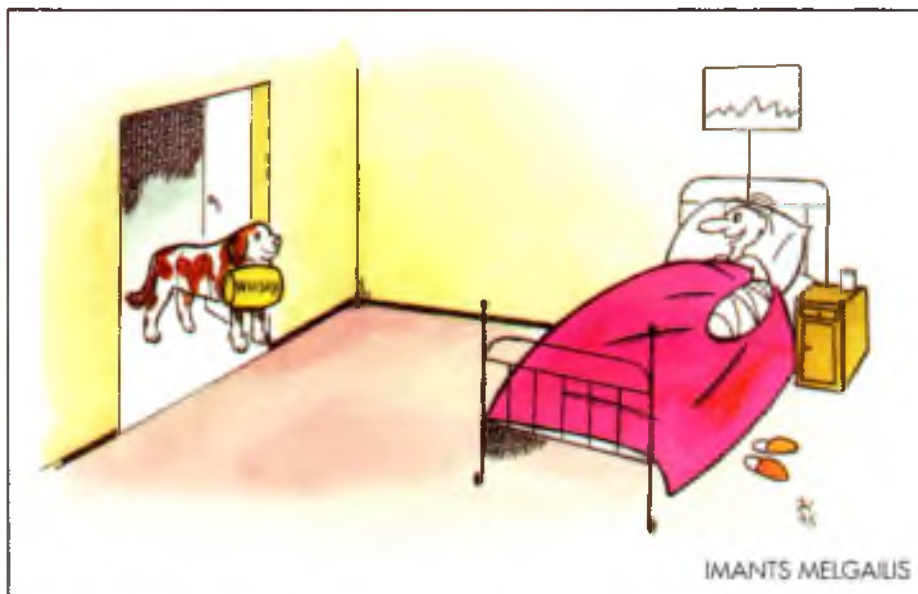
Arnolds Auziņš

Lidošana

Kas bagāts, lido kaut uz Ķīnu,
Un kundzes arī līdzī brauc,
Bet mīļāko uz Argentīnu
Pēc kārtas divus gadus sauc.

Cits izlido no darba laukā,
Kā teic — pār bortu pārņemts tiek.
Par bezdarbnieku viņu saukā,
Viņš plivinājas dzīvē lieks.

Un mani arī reizēm apņē
Šis trakais lidošanas bums,
Bet lidoju es vien pa sapņiem,
Jo tā vistālāk nokļūt mums.

IMANTS MELGAILIS

Bezdarbnieku bizness

Ai, zeme, zemīte... Kurp vien eji, kurp vien skaties, — visapkārt lauki. Neapsēti, aizauguši, zāle, dadži, usnes... Kādas bagātības stāv dikā! Un ne valdībai, ne prezidentam neiešaujas prātā pateikt: "Kuš! Man arī šais zemes lietās kas svarīgs sakāms!..."

Nupat vienā no laikrakstiem parādījās sludinājums. Tā un tā, biznesa firma aicina pieteikties bezdarbniekus nākamajai darba sezonai. Sludinājumā isumā bija aprakstīts, kādas tik bagātības mūsu

zemē neglabājas. Varot meklēt naftu, varot meklēt zeltu, bet varot kļūt stāvus bagāts, lasot sliekas. Un neviens nav jākrāpj, tirgojot Rīgas ūdensvada ūdeni par Pestītāja asarām.

Drīz vien cita dienas laikraksta sestdienas pielikumā bija publicēta intervija ar šīs firmas viceprezidentu.

— Kas jūs ierosināja pievērsties tik netradicionālam darbības veidam?

— Protams, apstākļi. Vispirms knapā iztikšana ar bezdarbnieka pabalstu. Pali-

cis bez darba, sāku makšķerēt. Bet vai tad ar badapātāgu var apgādāt sevi, sievu un trīs bērnus? Splauj uz sliekas kaut trīsdesmit reizes, ja nav ūdeni dzīvības, zivju kulē kaķim knapi saņāk...

— Un tomēr jūsu labklājība cēlusies, ja nodibinātjāt firmu?

— Jā, jo visa labklājība saistīta tikai un vienīgi ar sliekām! Cerēdams uz lieliem lomiem, pa naktīm baterijas gaismā sāku lasīt lielas naktssliekas. Bet, kā nekērās, tā nekērās. Un tad pēkšņi

izlasīju presē ziņu, ka sliekas pārstrādājot augsni, pat tuksnesi spējot pārvērst ziedošā dārzā. Japānā sliekas audzējot īpaši šim nolūkam. Pakasīju pakausi, uzrakstīju uz labu laimi kādai Japānas firmai vēstuli un piedāvāju kārtīgas, lielas, pamatīgas latviešu sliekas.

— Un?

— Pēc divām nedēļām ieradās firmas pārstāvis, ieraudzīja mūsu sliekas, nosauca tās par supersliekām un tūdaļ piedāvāja slēgt līgumu. Tik lielas sliekas Japānā esot deficīts, viņu sliekas tik milzīgas neaugot. Tās spējot pacelt Japānas lauksaimniecību nebijušā līmenī. Tūlīt arī sitām saujā. Saņēmu darba uzsākšanai vairākus miljonus jenu lielu aizdevumu un pagājušajā vasarā kabatas baterijas gaismā viens pats savācu tik daudz, ka atdevu ne vien parādu un procentus, bet pietika arī firmas dibināšanai.

— Kādi ir jūsu turpmākie plāni?

— Lieli. Vispirms slieku savākšanā gribu iesaistīt bezdarbniekus. Tik un tā mūsu lauki stāv tukši un sliekas Latvijā strādā bez reālas atdeves. Varbūt valdībai arī būs izdevīgāk tās pārdot japāņiem un pēc tam no viņiem iepirkt lauksaimniecības produkciju. Tādā gadījumā slēgšu līgumus ar zemes īpašniekiem, lai audzē naktssliekas un liek mieru graudiem vai kartupeļiem. Un tad mana firma un mūsu valsts kopumā var kļūt slavena un bagāta. Kā lielākā slieku audzētāja. Ne tikai Eiropā, bet pat visā pasaulē.

Laimonis Viksna,
Ergļos

LUDMILA BULIKINA

Bibliotekāre Mīces jaunkundze šobrīd ir bezdarbniece. Ik pa laikam kāds no valdības iesakās, ka gribētājs darbu vienmēr atradīšot. Protams, ja cilvēks, piemēram, ir zvaigžņu pētnieks, tad viņam jāpārprofilējas uz tādu amatu, pēc kura ir vajadzība.

Kādu dienu bibliotēkā ieradās astondesmit gadus vecs sirmgalvis ar sarkanām acīm, kādas parasti ir izvirtuļiem. Pierakstīties par lasītāju viņš nevēlējās, tikai skraidīja kā prusaks pa visām telpām. Bibliotēkas darbinieces, jaunas meičas, jau taisījās saukt policiju, kad pēkšņi izrādījās, ka sirmāis Kociņa kungs ir šī nama īpašnieks un nams tiek privatizēts.

Darbinieces pārbijās — kas nu būs ar ēkas pirmā stāva tautas gara gaismas krātuvi?

— Kā bibliotēka bija, tā bibliotēka paliks! — buržujs Kociņš, cirsdams dūri galdā, iesaucās. — Taču šis neveismīgais telpu plānojums, šaurība, plašas lasītavas trūkums! Jāveic rekonstrukcija un kapitālais remonts.

— Vai mūs no darba neatlaidīs? — kāda ievaicājās.

— Ko jūs, daiļās dāmas! — sirmāis kungs, noraidošī vicinādamas rokas, kļiedza. — Redzu, ka jūsu kolektīvs ir pilns jaunības spara un veselīgs. Vēl pielikšu pie algas.

Meiņu sajūsmai nebija gala. Ak, cik gan kapitālisms, lai arī mežonīgais, tomēr pārāks par sociālismu, kaut arī attīstīto!

Komunistu laikos par kaut kādu pārbūvi lasītāju interesēs neviens funkcionārs pat dzirdēt negribēja.

Meitas nu līda vai no ādas

rakstu: "Bibliotēka—lasītava. Augstas kvalitātes grāmatas." Bet, iesteigusies iekšā, apstulba. Intīms apgaismojums, kaut kādi kungi, kaut kādas jaun-

kundzes, starp kurām viena otra darba kolēģe, alkohols...

Uz štociņa balstīdamies, Mīcei klāt pielēkāja Kociņa kungs, kaisli dvesdams:

— Nāc nu šurp, mana mīļā grāmatiņa, lai es tevi palasu! Sen jau kāroju izlasīt bestselleru "Mīcīte". Neskaties, ka man astondesmit! Lasītprieks vēl mundrs, it sevišķi no rītiem.

Šausmās apjēgusi, ka izvirtušais buržujs zem bibliotēkas izkārtnes, lai nebūtu jāmaksā nodokļi, atvēris intīmkлубu, Mīce iebrēcās un metās laukā.

Tagad viņa pārtiek no bezdarbnieku pabalsta — katru dienu ēd vienīgi maizi, reņģes, kartupeļus. Pati vainīga! Un nav ko pārmet valdībai! Kam negribēja pārprofilēties?

Andris Puriņš

AUGSTĀKĀS KLASES GRĀMATIŅAS

laukā, lai izrādītu, kādas viņas čaklas un apsviedīgas. Logu stikli laistījās, grīdas spīdēja, no grāmatām tika nopūsts mazākais puteklītis.

To vērojot, Kociņa kunga sarkanās acis tīksmi spīdēja.

— Tas labi, tas labi, — viņš mīlēja atkārtot. — Tīrība un higiēna — veselības ķīla! Man nemaz nepatīktu, ja lasītājs lasa, lasa un pēc tam jūt, ka ir saslimis. Tā viņam var pāriet jebkura patīkšana apmeklēt mūsu lasītavu.

Tad bibliotēku uz veselu mēnesi slēdza rekonstrukcijai.

Kad pienāca atklāšanas diena, Mīces sirsniņa satraukumā lēkāja tikpat kā bērnībā, pirmo reizi uz skolu ejot. Iesteigusies pie privatizētā daudzstāvu nama, virs ieejas pirmajā stāvā viņa sajūsmā ieraudzīja sarkanā neonā liesmojošu uz-

Desmitā tiesa

Latvijā plaši pazīstams kinodarbinieks nesēn presē sūkstījās par to, ka viņa vadīto starptautisko kultūriestādi apstājuši reketieri, kas, negribēdami neko dzirdēt ne par viņa nopelniem Latvijas kino jomā, ne par viņa vadītās iestādes kultūrmisiju, skarbi pieprasījuši desmito tiesu, apgalvodami, ka "visi maksā".

Ne mirkli nešaubīdamās par kārtību un tiesības sargājošo iestāžu kompetenci un nekļūdīgo rīcību, atļaušos dot dažus padomus iesācējiem biznesa druvā.

Plaši pazīstamā tehnoloģija ir šāda — nemaksāt tiem, kuri prasa trīsdesmit procentus, sūtīt pie velna tos, kuri grib salīgt par divdesmit, bet tad gan mudīgi pašam

meklēt rokā tādas, kuri ņem desmito tiesu, jo galu galā tā visa ir viena un tā pati banda. Taču var mēģināt cīnīties ar reketu, izmantojot viņu pašu ieročus jeb, citiem vārdiem runājot, "ņemt uz pušķu".

Tikko esat nodibinājuši savu sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Latvian-Zambezi Serviss" un tās atklāšanu plaši izreklamējuši "Picca-TV" vai smalko aprindu hronikā, tūdaļ varat sākt gatavoties nelūgto viesu uzņemšanai. Salīgstiet kādu bezdarbnieku fotogrāfu, lai viņš dežurē pie jūsu kantora un nemanāmi fotogrāfē visas ārzemju automašīnas, visticamāk — BMW markas, kas nīkst jūsu ielā kantora tuvumā. Vēlams

tā, lai būtu redzamas pazišanas zīmes. Ir jau gan novērots, ka reketieri izmanto arī automašīnas ar plaši pazīstamu pašmāju firmu, piemēram, "Aldaris", uzrakstu uz sāna, tomēr priekšroka, kā izriet no cienījamā kinodarbinieka pieredzes, esot tieši BMW automašīnām. Tā kā reketieru ārējais izskats arī ir viegli atpazīstams — ādas jaka un skūta galva, tad jānofotografē visi ādaini un kvadrātpieres, kas apgrozās jūsu kantora tuvumā.

Direktora kabinetā jāuzstāda televīzijas kameras, kā tas ir bankās un pašapkalpošanās veikalos. No brutālu filmu kadriem jāsamontē neliels sižets, kurā maskoti vīri šauj bez tēmēšanas, uzsprāgst

automašīnas un notiek citādi šermīnoši triki.

Kad vajadzīgie priekšdarbi veikti, var droši gaidīt apmeklētājus. Stingri jo stingri ievērojiet vienu — jo negaidītāk jūs rīkosieties, jo lielākas cerības gūt sekmes! Nekādu žēlošanos par mazo peļņu un lielajiem nodokļiem, nekādas kantorgrāmatu vicināšanas! To, ka jebkurā uzņēmumā pastāv dubultā grāmatvedība, saprot pat akmensbute ar galīgi plakanu galvu. Rikojieties tieši pretēji! Kad viesi ieradusies, neuzkritoši pārbaudiet, vai telekameras darbojas un fotogrāfs ir savā vietā, tad mierīgi uzklausiet viesu piedāvājumu un, galvenais, nekritiet panikā un necentieties viņus iežēlināt. Atcerieties, ka populārā boļševiku laiku filma saucās "Maskava asarām netic". Uz jautājumu, vai jums ir "jumts", dziļdomīgi atbildiet —

vai nu jūsu ārzemju partneri būs tik vieglprātīgi, ka nerūpēsies par savu drošību. Viņi tajā Zambezi jau nav ar pliku roku ņemami... Vairāk nekādās sarunās neielaidieties, jo "pirmās bezdelīgas", kā var spriest no aculiecinieku izteikumiem, ir tikai rupjais spēks ieбайдīšanai. Mierīgi gaidiet sarunu nākamo raundu.

Nākošajā reizē jūs aukstasinīgi aizslēdziet savu kabineta durvis, protams, no iekšpuses un, protams, kad viesi jau ieradusies. Sakiet, ka ārzemju partneri atļāvuši parādīt jūsu "jumtu". Nu var uzlikt videoierakstu un demonstrēt visus trikus to pilnā krāšņumā. Tas ļabi harmonēs ar iepriekšējās tikšanās videoierakstu, kā arī "viesu" un viņu automašīnu tuvplāniem, kas nevēlīgi izmētāti uz jūsu rakstāmgalda.

Tā kā jau iepriekš esat sarunā-

jis, lai jums regulāri zvana no blakuskabineta, tad sagatavojiet nelielu, bet spēcīgu starptautisko lamuvārdu izlasi, kur dažāda augstuma "stāvi" mijas ar to, ko puikas angļiski raksta uz sētām.

Turpmākajām pārrunām piedāvājiēt Zambezi, jūsu ārzemju partneru rezidenci, kur, protams, būtu jāierodas nevis vienkāršiem izsitējiem, bet pašam bosam. Kā uzskates līdzekli varat demonstrēt vēl vienu videogabalīnu ar mafijas krusttēva villu, kur no visām peļu alām un kurmju rakuļiem laukā rēgojas stobri un gar sētu maršē divmetrīgi lamzaki.

Vai mani padomi jums līdzēs, grūti pateikt. Vismaz paši būsiēt kādu brīdi uzjautrinājušies. Šajā bēdu ielejā arī tas jau ir kaut kas.

Zuzanna Zilite

Jūtas un to modināšana

Ja kāds jautātu, par ko mēs, mīļie latvieši, šodien visvairāk brēcam, atbildēt varētu bez domāšanas — par tautas bojā iešanu! Tā nu tas ir, iet tā mūsu tautiņa bojā, un tā tam arī jābūt, jo mēs negribam vairs precēties. Atliek iemest actiņu statistikas annālēs un tūdaļ jāsāķer galva — laulāto skaits ar katru gadu, katru mēnesi, katru dienu un stundu kļūst mazāks un mazāks. Ja nekas lietas labā netiks darīts, latvieši drīz vien vairs neprecēsies. Nī un nī!

Jā, bet kāpēc mums tā neprecēšanās sērga uzbrukusi? Tāpēc, ka jaunkungiem vairs nemostas jūtas. Un jūtas savukārt nemostas planetārijā dēļ. Pirms dažiem gadiem, kad planetārijs vēl nebija aizklāpēts ciet, tur varēja brīnīšķīgi bučoties — silts, tumšs un pietiekami vientulīgi. Aizgāja jaunkungs ar jaunkundzi pāris reizes uz planetāriju, kārtīgi izbučojās un, skaties, jūtas bija modušās! Tagad planetārijā notiek dievkalpojumi, kas bučošanos padara praktiski neiespē-

jamu, jo baznīcā bučoties ir grēks, turklāt diezgan liels. Taisnība, drīz būs pavasaris, kanālmalas apstādījumos ziedēs pukītes, dziedās lakstīgalas un tamlīdzīgi putniņi. Jaunkungiem atliks apsēsties blakus jaunkundzēm tumšā vietā uz soliņa un — lai Dieviņš jums palīdz! Taču tā ir teorija un tikai teorija. Mēs labi zinām, ka jaunkungi uz bučošanas neiet apdilušā uzvalcīnā un nomītās tupelēs. Ai nē, viņi uzvelk Kārdēna bodē pirktu žaketi un kājas iemauc "Gino Rossi" brīnīšķīgajās korpēs. Bezgala jauki, bezgala burvīgi, bet tādām uzpostām jaunkungam parādīties tumšos kanālmalas apstādījumos ir neprāts. Viņš dabūs no huliģāniem pa galvu ar garantiju, tiks izģērpts un iesviests kanālā. Savukārt auksts ūdens apdzēsīs viskarstākās jūtas, ko pēc tam ar bučošanas modināt vairs nevarēs. Pilnīgi izslēgts!

Par laimi viss vēl nav zaudēts. Vēlāk, kad jaunkungs būs nācis, piedodiet par nepieklājīgo vārdu, vecpuiša godā, viņa jūtas varēs modināt arī bez bučošanās. Atcerēsīties veco, skaisto pirmskara dziesmu:

"Vai tiešām tas gan nav nekas,

Ka tai ir mūra nams?"

Šie vārdi liecina, ka senāk vecpuišu jūtas modinājis mūra nams. Ja tā, tad mūsdienās, kad dāmas mūra namus

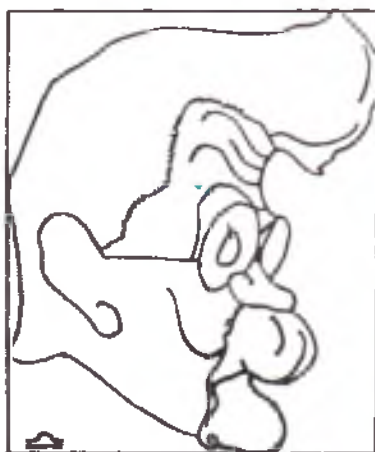
manto masveidīgi, vecpuišiem ar laimīgajām mantiniecēm tikpat masveidīgi vajadzētu skriet pie altāra. Diemžēl nekas tamlīdzīgs nav manīts. Kas par vainu? Vaina pavisam vienkārša — ja vecpuišs redz, ka mantotajam mūra namam ir pieliktas divpadsmit stutes un jūmtā divdesmit četri caurumi, par jūtu mošanos nevar būt ne runas. Tas pats attiecas uz mantotām fabrikām. Potenciālie līgavaiņi ļoti labi zina, ka valdība dzelžaini nolēmusi Latvijas rūpniecību nolaist uz grunti, tāpēc nelielu interesi varētu izraisīt vienīgi striķu fabrikas. Kam pieder šāds uzņēmums, tas pēc nodokļu samaksāšanas var pakārties pats savā produkcijā bez liekiem izdevumiem.

Tāds, redzat, šodien ir stāvoklis. Ko darīt, kā būt? Senajā Babilonijā vecpuiši esot salikti būrišos un baroti ar biezi pienu, kamēr tiem sāk mosties jūtas. Pēc tam tie pārdoti dāmām vairāksolišanā par pieņemamu cenu. Protams, mūsdienās AND cilvēktiesību komiteja var celt iehildumus, bet tie nav nopietni gēmamī. Padomāsim ar prātu, vai tad nodzēries un paklīdis vecpuišs ir cilvēks! Nu nav taču, nav! Tāpēc ideju par būriem un vairāksolišanu gluži atmesl nevajadzētu. Jo vairāk tāpēc, ka citas izejas mums nav!

Andrejs Skailis

- Dullais, tas ir mans suns —
tikai bez uzpurpa!

Tikai Ārijam Valakam Rūdolfs Blaumanis par šodienas aktualitātēm

— Miļo Meistar, ko jūs teiktu par mūsaiņu pasauli, kurā šauj, kauj un draud (un citi to ļauj, jebšu līdzjūtībā vai raud) vēl trakāk nekā jūs laikā?

R. B.: Kam svešas mantas, brīvības
Tik kāri gribas, tiešām tas
Ir nopelnījis smukas
Un ontelīgas sukas!

— Kas jums tas zīmīgākais liekas tagadējā Latvijā?

R. B.: Reiz pulciņš tautas dēlu no miega raisījās,
Uz vēlēšanu ciņu tas naigi taisījās.

— Jūs jau runājat gandrīz kā mūsu deputāts Indulis Bērziņš! Viņš arī nesen teica: "Bēdīgi, ka Saeimas deputātam, no tribīnes runājot, prātā nevis Latvijas intereses, bet gan savas partijas panākumi (...) vēlēšanās." Labi, ka tik atklāti pasaka. Bet kur tā vaina?

R. B.: Senču gari aizkliduši!
Tautas druva — e, ar vārdu:
Kumeliņu periods beidzies,
Lupathrenču laikmets sācies!

— Šodien bieži pārmet, ka latvieši neprotot latviski runāt. Nav, kā saka, dūmu bez uguns. Bet jūs laikā pat Raini līdzīgi stostēja; vai neatminat, ko dažs sacīja par viņa "Fausta" tulkojumu?

R. B.: Tas Rainis būtu nostādāms
Ar traģēdiju "Fausts" pie krūts
Aiz baltā vēša sūdu kūts.

— Trakums! Bet laikam jau arī tie laiki bija grūti?

R. B.: Jā, tie laiki ir slikti un grūti:
Nevar vairs brūtgans uzturēt brūti,
Neiet vairs advokātiem uz rokas,
Linu kupčiem arī maz sokas,
Skroderi, kurpnieki, galdnieki sūdzas
Un vai pat asarās darbiņa lūdzas;
Bet visdrūmāko vaimanu stīgu
Raun kāds beķers pa veco Rīgu.
Maizes pīrkt ļaudis nenāk un nenāk...

— Johaidi! (Piedodiet!) Nu šimt kā mūsu dienās... Kaut arī zināmas atšķirības ir. Jā, bet, cerams, toreiz tādas pārejas perioda grūtības vismaz neveicināja morālisku pagrimumu, pārmēra izēšanos un izdzeršanos, kad tiek pie gaļas podiem. Lai gan — atceros — jūs pantos kāds puisis ko citu stāstīja.

R. B.: Un sūcu ar kaimiņu Ješku, un dzēru,
Un tukšās blaškes aiz pakša spēru,
Apvēmu vienam zelta ķēdi ar baltām vestām —
Un tupēju divas dienas aiz restēm.

— Mjā, cik pazistama bilde... Avīzes šodien bieži un ne-

smuki kritizē vadošus kungus, ka tauta tiek nodzirdīta. Ko viņi varētu atbildēt tiem nekaunīgajiem lasītājiem un žurnālistiem?

R. B.: Lai viņi peļ, lai plucina,
Ar to viņi tikai paši sevi vien šmucina!
Neliēkaties no neviena tāda teļa
Novesties no tik slaveni uzsāktā ceļa!

— Un ko jūs teiktu par tiem, kuri nesen aicināja uz vienošību, bet tagad šķeļ un naido, droši vien kādu savu mērķi vai labumu lolodami?

R. B.: Reiz bijī liels uz vienprātību saucējs,
Nu esi bēdīgs kūdītājs un jautcējs!

— Pie mums tagad bieži skan bumbu sprādzieni. Vai ir kādas cerības atrast vainīgos?

R. B.: Neatklāts nu mūžam paliks
Tumšais bumbas noslēpums,
Un par viņu varēs rakstīt
Šā un tā un vēl kaut kā.

— Zināmi panākumi mums ir mežu izciršanā. Bet aug arī bažas. Nāk prātā, jūs arī reiz par līdzīgām lietām satraucāties.

R. B.: Pār Baltijas mežiem nelaime drāžas:
Viens nejēdzīgs pūķis tiem virsū gāžas,
Tam milzīgi spārni un aste — kudij!

... kur tas nezvērs nokļūst ar sava kāruma svelmi,
Tur paliek pār tikai celmi un celmi.
Brusas un slīperus viņš kā ogas māk rīt,
Zelta gabali tam pa otru galu ārā krit.
Tos viņš dēj adlīgās ādas kulēs

Un dēs, kamēr Baltija plīka kā jaundzimuša bērna
pauris pie Krievijas krūtīm gulēs.

— Šausmas! Politika... Ķīviņi... Laupīšana un alkātība... Bet, Blaumaņa kungs, klāt taču pavasaris! Vai tiešām neko priecīgāku nobeigumā nevarat sacīt?

R. B.: ... pie visas tās politiskās burzmas un tvaika
Publikai tomēr ko mīlēt atliek vēl pa drusku laika.
Ko arī neprasītu tie modernie pusdievi Markss un
Engelss un tas pravietis Kautckis,
Sirds paliek sirds — un tu viņas nepiešmauckis!
Sevišķi, kad tās baltās maija rozes dārza malā klanās
un cerīnos tie lillā ķekari zvana,

Tad ar to pasaules lāpīšanu vien nava gana.

— Paldies par sarunu!

Intervētāja piezīme: visas rakstnieka atbildes atrodamas viņa Kopotu Rakstu VI sēj. (Rīga, LVI, 1959.)

Kautrīga jautrība

Tātad — piezīmju grāmatiņas liecina: diezgan bieži smaidījām un smējāmies arī sešdesmitajos gados.

Sešdesmito gadu sākums. Rīgā liek caurules Dašavas gāzes vadām.

Divas tantes sarunājas ielas malā:

— Pašiem maz, bet vēl to gāzi uz Dašavu pūtīs...

*

Visu iespējamo toreizējo svētku apdziedātājs A. gribējis ar kādu dāmu apmesties Rīgas viesnīcā vienā numurā. Administratore jautājusi:

— Vai jūs esat ģimenes cilvēki?

— Jā.

— Kāpēc tad jums dažādi uzvārdi?

— Tāpēc, ka mēs esam no dažādām ģimenēm.

*

1964. gads Ziemeļkazahstānā. Estrādes koncerts parkā.

— Jāni, kā tev patīk šī dziesma?

Jānis (aizsapņojies):

— Nekas, viņa ir tīri patīkama sarkanmate...

*

1965. gads Valmierā. Studiju biedrs satīriķis Andris Briedis stāsta par cietumskolu, kurā viņš pašlaik strādā:

— Nekādi programmas ieteiktie jautājumi tur nelīdz. Paši labāk zina. Piemēram:

— Kas uzcēla Stikla šķiedras rūpnīcu?

— Mēs, skolotāji, mēs uzcēlām!

*

Augusts Voss 1965. gada rakstnieku kongresā gatavojas nolasīt valdišanas vēstuli:

— Un tagad atļaujiet pāriet uz vispārsaprotamu valodu...

Zāle nošalca un atklāti smejas — no vairākiem simtiem varbūt kāds desmits nesaprot latviski. Tāda ir dumpīgā kongresa ieskaņa.

*

Kārlis Krauliņš sanāksmē kritizē Māra Čaklā dzejoli:

— Nu, sakiet, vai tā ir problēma: piedzimt un uzaudzināt dēlu?!

Jūlijs Vanags dzejas sekcijas sanāksmē — atbilstoši tā laika garam — mudina:

— Vairāk jāraksta par vienkāršiem strādniekiem, saprotiet, vienkāršiem...

— Nē, par divkāršiem un trīskāršiem: tādas ir arī mūsu mātes... Starp citu, arī daudzi dzejnieki.

*

Jauno autoru seminārā dzejoļus analizē pajaunais Jānis Plotnieks. Liriska atkāpe:

— Es vēl tagad reizēm atceros to dziesmu "Šai drūmā dzertuvē..."

(Zālē jautrība.)

*

Referents mudina jaunos literātus:

— Ar valodu mācīšanos nemaz nav tik traki: vajadzīgs tikai izturīgs krēsls...

*

Ināra Eglīte iesniegusi semināram diezgan nepatīkamus, it kā "nedzejiskus" dzejoļus. Harijs Heislers satraucas. Mani iespaidi fiksēti šādi:

«Heislers bāra Eglīti:

"Neraksti tik neglīti!

Kaut gan esmu diezgan vecs,

Sirds pret meitām lektin lec!"»

*

Laimonis Vāczemnieks, nebūdams kritiķis, grūti meklē vārdus, ko pateikt dzejniekam seminārā; atrod:

— ... un tik tiešām jūtams, ka autors dzīvo laukos!

Rakstnieku savienības sekretariātā izskata iesniegumu par radošo komandējumu. Mirdza Ķempe (skumīgi):

— Bet, biedri, iesniegumā ir 6 interpunkcijas un 6 ortogrāfijas kļūdas. Puslappusītē! Ko darīsim?

Alberts Jansons:

— Sūtīsim uz *valodas* institūtu...

*

Apspriežam topoša dzejoļu krājuma manuskriptu. Kā jau parasti, daži žēlojas:

— Dzeja kļūst pārāk komplicēta...

— Bet dzīve?

*

1967. gada rakstnieku kongress Maskavā. Pirmās dienas rezumējums piezīmju grāmatiņā:

— *Pūt vai nepūt — tāds ir jautājums...*

*

Sahalīnas restorānā. Pie blakusgaldiņa trīs līksmas meičas. Vecāks kolēģis pēc dejas ar vienu no viņām (satraukts, pārsteigts):

— Tām meitenēm ir *kaut kādi nolūki...*

Jaunāks kolēģis (dziļā mierā):

— *Visām maucām ir nolūki...*

*

Sahalīna. Laimonis Vāczemnieks stacijā domās nogrimis. Sveša tante viņam jautā:

— Uz kurieni iet šis vilciens?

Laimonis satrūkstas:

— Hm... pagaidām uz šo pusi... jā, bet pēc tam tas ies uz otru pusi.

*

Uzminiet, kurī latviešu rakstnieki 1967. gada rudens braucienā pa Tālajiem Austrumiem cits citu iedēvēja šādos eksotiskos Usūrijas taigas un Klusā

okeāna iemītnieku vārdos: Olga Nerpa, Jūlijs Kalans, Egons Sivačs, Laimonis Kalmārs, Imants Izjubrs un Imants Krabis—Grebešoks!...

*

Reizumis trūkst galda piederumu. Par parunu kļūst Jūlija Vanaga padoms, pūloties kādā Sahalīnas ēstuvē sagramstīt bulgāru ievārījumu ar dakšiņu:

— *Zēni, vajag durt ogā!*

*

Jūlijs aizdomājies paņēma Olgas pīrāga gabalu uzkodām. Olga:

— Tas ir mans!

Jūlijs: — Vai tad es ko saku? (Pieveic pīrāgu.)

*

Sahalīnā mums cienastam atnes vairākus lielus jūras krabjus. Viesnīcā nav ledusskapja. Laimonis Vāczemnieks:

— Esmu tā atdzisis šī brauciena laikā: ielieciet nakti krabjus pie manis gultā — līdz rītam būs svaigi...

*

Turpat. Kāda zivju kombināta apmeklējums fik-sēts šādi:

“Resnas noēdušās tantes sagaida uz jūras kantes.”

*

Imants Ziedonis Kuriļu salās visai droši tuvojas svešiem zirgiem. Fiksēju iespējamās sekas:

“Bija latviešiem dzejnieks,
kuru klausoties meitenes asarās mirka,
bet viņš Kuriļos krita,
nosperts no veca zirga...”

*

Kuriļu salās avīzītes darbinieks sūdzas: — Mums ir *trīs zivju kombināti*; ap tiem tad arī visa avīzes būšana vārās... Bet ko lai dara kaimeiņsalā — tur ir *tikai viens zivju kombināts*?! Sakiet, jūs taču esat rakstnieki!

Imants Auziņš

Kā uz Zemes radās

D Z I V B

Zem tilta

Reiz dzīvoja kāds cilvēks. Viņš bija ļoti nabadzīgs, bieži vien tam nebija ko ēst un nebija kur dzīvot.

Parasti viņš nakšņoja zem kāda tilta, vismaz tur nesnīga un nebija. Tikai aukstie vēji pūta un akmens pagalvi bija tik ciets...

Katru nakti, klabinādams zobus, viņš sapņoja: "Ak, ja es būtu bagāts! Es noīrētu sev istabiņu, nē, dzīvokli, nē, uzceltu sev māju, nē, divstāvu māju, nē, pili! Ar simt, nē, divsimt istabām! Un zā-

li! Un tur es dzīvotu! Viens pats!"

Un tad kādu dienu notika brīnums! Nabaga cilvēks kļuva bagāts. Neatceros, varbūt viņš saņēma mantojumu no Amerikas, varbūt sarakstīja romānu, kas kļuva par bestselleru, varbūt... nu neatceros, un viss!

Nu, protams, vispirms viņš noīrēja vienistabas dzīvokli un tad uzcēla sev pili ar divsimt istabām un zāli un pārvācās tur dzīvot. Katrā istabā bija gulta vai divāns, zālē gulta un divāns un katru nak-

ti viņš gulēja citā guļamvietā.

Tā pagāja gandrīz gads. Un tad viņš ievēroja, ka naktis to moka bezmiegs. No vakara līdz rītam viņš vārtījās, acis neaizvēris, no vieniem sāniem uz otriem. Velti viņš dzēra visādas miega zāles un dažādas zāļu tējas, velti.

Nabaga vīrs, kas tagad bija kļuvis bagāts, domāja un izdomāja, viņš nopirka lielu zemesgabalu, tur uzbūvēja tiltu, zem tā uzcēla pili.

Tagad katru nakti viņš guļ savā gultā zem segas, zem jumta, zem tilta. Jā, zem tilta, kā agrāk. Un bezmiegs to vairs nemoka.

Morāle: Ja jums ir kāda īpaša problēma, palīdzēt bieži vien var tikai neordinārs tās risinājums.

A. Nonims

Pateicība

Ceļotājs gāja gar kādu fermu un ieraudzīja cūku ar koka kāju. Tas viņu ļoti pārsteidza, un viņš sameklēja fermeri, lai ar to aprunātos.

— Sakiet, lūdzu, kāpēc jūsu cūkai ir tikai trīs normālas kājas, bet ceturtā — koka! — viņš jautāja.

— Jā, tā tas ir, — fermeris atbildēja. — Es par šo cūku varu pastāstīt divus gadījumus. Šī cūka izglāba manai sievai dzīvību. Sieva raka upes malā kartupeļus. Pēkšņi viņai paslidēja kāja, un sieva iekrita upē. Cūka pārlēca pāri divām sētām, ielēca upē un izvilka sievu laukā. Mēs šai cūkai esam ļoti pateicīgi.

— Bet kā tas gadījās, ka cūkai jāstaigā ar koka kāju? — ceļnieks neatlaidās.

— Atceros vēl vienu gadījumu, — fermeris turpināja. — Es slīpā nogāzē aru zemi. Traktors apgāzās un piespieda mani pie zemes. Es nevarēju pat pakustēties un būtu nosalis līdz nāvei. Bet cūka mani atrada un izkašņāja no traktora apakšas. Viņa izglāba man dzīvību. Mēs viņai esam ļoti pateicīgi.

— Bet kāpēc viņai ir koka kāja? — ceļnieks jautāja vēlreiz.

— Mēs viņai esam lielu pateicību parādā, tāpēc mums sirdsapziņa neļauj ēst viņu visu uzreiz, — fermeris, asaras slaucīdams, nobeidza stāstījumu.

Kurš kuru ?

Braukdams uz darbu, Ričards apstājās pie sarkanās gaismas un sev priekšā ieraudzīja kaimiņu Eriku, kurš savā mašīnā skuvās ar elektrisko bārdas dzenamo aparātu.

Pārbraucis no darba, Ričards tajā pašā dienā savā mašīnā iemontēja telefona aparātu.

Nākamajā dienā, apstājies pie tā paša gaismas signāla, Ričards pamanīja, ka Eriks savā mašīnā darbojas ar faksa aparātu.

“Es viņam parādīšu!” Ričards nodomāja un ierīkoja savā mašīnā televizoru ar satelitantenu.

Otrā rītā Ričards, apstājies pie gaismas signāla, pamanīja kaimiņa mašīnu un izliecās pa logu, lai kaimiņam palielītos. Taču Erika mašīnas logi bija tā aizsviduši, ka neko nevarēja redzēt. Tad viņš pieklauvēja pie Erika mašīnas loga. Kad Eriks to atvēra, Ričards teica:

— Skaties, Erik, es iegādājos televizoru ar satelitantenu!

Eriks nīgri atrūca:

— Būtu jāvis man vispirms nomazgāties dušā un tad lielīties!

Kā garšo cāļa kājas?

Viņš savā nodabā ar jaguāru nesteigdamies brauca pa ceļu, kad pēkšņi viņu apdzina cālis. Viņš nospieda akseleratora pedāli un panāca cāli ar 40 km ātrumu stundā. Pēc kāda brīža viņu atkal panāca cālis, skriodams ar ātrumu 50 km stundā. Viņš kļuva nikns, ka viņa jauno jaguāru apdzen kaut kāds nieka plušķis. Viņš nospieda vēlreiz pedāli un panāca cāli ar ātrumu 70 km stundā. Bet jau pēc brīža cālis viņu apdzina ar ātrumu 80 km stundā. Tas viņu ieinteresēja. Viņš nolēma sekot cālim un noskaidrot, no kurienes tas ir. Pēc brīža pie kādas fermas cālis iegriezās taciņā. Viņš ieraudzīja tuvumā fermeri un izlēca no sava jaguāra.

— Atvainojiet, — viņš uzrunāja fermeri. — Vai tas cālis, kas skrien pa to taciņu, ir jūsu?

— Tā tas ir, godājamais.

— Tādu cāli es savā mūžā vēl neesmu redzējis. Pirmo reizi viņš mani apdzina ar ātrumu 40 km stundā, tad ar 50 km, pēc tam ar 70 km un beidzot ar 80 km stundā. Kas tas tāds par brīnumcāli?

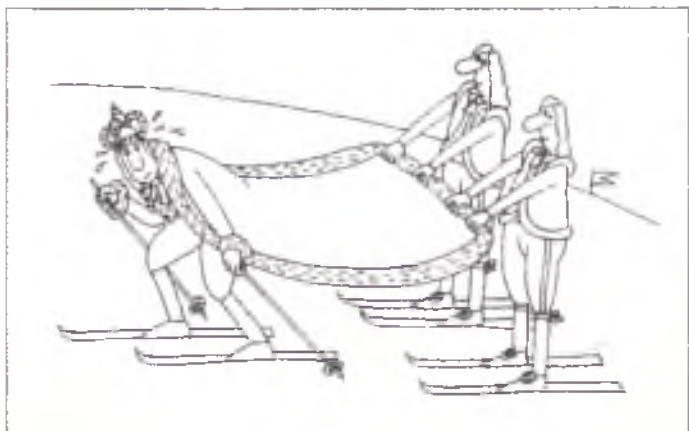
— Viss izskaidrojams ar to, ka viņam ir trīs kājas. Mēs izaudzējam speciālu šķirni — cāļus ar trim kājām.

— Bet kāda jēga no cāļiem ar trim kājām?

— Redzat, es labprāt ēdu cāļa kājas, mana sieva ēd un dēlam arī patīk.

— Un kā šīs kājas garšo?

— To es nezinu. Mēs vēl nevienam cāli neesam noķēruši.

Simt gadus veco Oklahomas (ASV) iedzīvotāju Margarētu Vaitu var uzskatīt par vecāko lodes grūdēju pasaulē. Slēgtajā hallē sava vecuma grupā viņa uzstādīja pasaules rekordu — 3,46 m. "Ja veselība atļaus, paveikšu vairāk," dūšīgā dāma paziņoja.

Noisas (Vācijā) policijas iecirknī ieradās solids kungs ar dzelžos saslēgtām rokām un lūdza palīdzību. Izrādījās, ka cietušā mazdēls, kāds 11 gadus vecs džentlmenis, spēlējams policistus, bija savam vectēvam uzlicis rokudzelžus, bet pēc tam konstatējis, ka atslēga pazaudēta. Arī policijas ierēdņi nevarēja vacajam vīram palīdzēt un nācās izsaukt ugunsdzēsējus.

Minesotas (ASV) reliģiskā TV darbinieks pilnīgi nejauši nospieda nepareizo slēdzi, un dziļi ticīgie kristieši ierastās reliģiskās pārraides vietā veselas 10 minūtes bija spiesti skatīties pornofilmu. Gaidītās sūdzību straumes vietā TV darbinieki saņēma tikai trīs žēlabas un visas par vienu un to pašu: kāpēc filmiņa tik ātri beigusies?

Honkongas aģentists Čins Čimins divus gadus nosēdēja cietumā par meiteņu krāpšanu, kuras viņš bija savaldzinājis, uzdodamies par varenu kinoproducentu. Bet, kolīdz Čins tika atbrīvots, vairākas filmu sabiedrības viņam piedāvāja milzu naudu un producenta vietu par tiesībām

uzņemt filmu no viņa dzīves un piedziņojumiem. Viņam uzticēts arī uzdevums atlasīt meičas lomām un masu skatiem.

Zviedru skolotāja Irēna Vahfeldta (44), apmācīdama bezdarbnieces jauna aroda apgūšanas kursus, kārtējās lekcijas laikā izģērbās kaila un sacīja: "Kaut arī manu kāju vēnas ir uztūkušas un miesa kļuvusi tukla, kaut kam tomēr vēl esmu derīga." Kursu vadītājs, kas tobrīd nejauši bija ielūkojies auditorijā, gribēja Vahfeldtas kundzi aizsūtīt prom, taču sajūminātās klausītājas viņam to neļāva.

70 gadus vecais Žaks Prosts 50 gadus no vietas apmeklēja kādu Francijas Vidusjūras kūrorta restorāniņu un beidzot par uzticību šai iestādei saņēmis balvu. Kādā no pasniegtajām austerēm viņš atradis trīs lielas pērles.

Pernā gada Ziemassvētku vakarā uz aplēdojuša ceļa Flitčemas (Anglijā) tuvu mājā sadūrās divi automobiļi. Abu mašīnu vadītājiem svētkus nācās sagaidīt slimnīcā ar smadzeņu satricinājumu, brūcēm un zilumiem. Pārbaudot cietušo dokumentus, izrādījās, ka abas ir diviņumāsas, kas tajā dienā steigušās viena pie otras ar apsveikumiem un svētku dāvanām. Turklāt abu māsu uzvārds ir Kristus, angļiski Ziemassvētki.

Jaunajam Dienvidāfrikas Republikas gleznotājam Maksvelam Loutonam izdevies šokēt mākslas cienītājus ar gleznu "Jēzus Kristus", kas tagad izstādīta Keiptaunas Svētā Jura katedrālē. Jēzus tajā attēlots kā AIDS slimnieks ar vēža saēstu miesu un skābekļa caurulīti mutē.

Reinas krastos Vācijā jauno Zilās Cūkas gadu nolēma atzīmēt ar plašām mežacūku medībām Bonnas apkārtnē. Tiesa, medību organizatorus nevadīja tik daudz asinskāre, cik vietējo zemnieku žēlabas un lūgumi paglābt viņu tīrumus no nelūgtiem viesiem.

Ziemeļkorejas tauta vēl arvien ar pāļvību raugās nākotnē. Tā vismaz kārtējo reizi apgalvo vietējā prese. "Korejiešu

tauta, zaudējusi dižo vadoni biedru Kim Ir Senu, tagad redz saules mirdzumu savā dārgā vadītāja biedra Kim Čen Ira personā," tā aģentūra CTAK atstāsta jaunās dziesmas saturu, kas ar katru dienu "aizvien plašāk izplatās korejiešu tautā".

Honkongas uzņēmējs Čans Czinmans kļuvis slavens ne tikai ar savu bagātību, bet arī ar mātītību. Nesen viņš kādā izsolē, pats sevi vairākas reizes pārsolidams, nopirka mūsdienu ķīniešu mākslinieka Lu Judži gleznu par 8,88 miljoniem Honkongas dolāru tikai tāpēc, ka pēc Čana Czinmana domām, cipars 8 nes laimi.

Rezumējot Francijas parlamenta darbību pagājušajā gadā, franču žurnālisti konstatējuši, ka Nacionālās sapulces deputātu lielumielais vairums praktiski nepiedalās parlamenta komiteju darbā. Visbēdīgāk esot bijis Kultūras un sociālo lietu komitejā: kāds vairāku miljonu vērts projekts netika apstiprināts tikai tāpēc, ka balsu skaits dalījās tieši uz pusēm — viena balss pret vienu.

Vietējo pašvaldību vēlēšanās vairāku Antverpenes (Beļģijā) komūnu padomēs tika ievēlēti "Borisa partijas" pārstāvji. Boriss ir partijas dibinātāja suņa vārds un, pēc tā saimnieka domām, ir ideāls politiķis, jo nekad negvelž niekus, nedara muļķības, tikai ēd, dzer un savā nodarbībā skraida pa parku.

"Pikker", Tallina

"Pikker", Tallina

Rumāņu variācijas

Efraims Kišons

Arī citiem mājās ir telefons. Un problēmas. Vienā īpaši putekļainā pēcpusdienā es piezvanīju Veinrebam — kādā zināmā lietā, kurai šeit nav ne mazākās nozīmes. Katrā ziņā biju nodomājis viņam gari un plaši izklāstīt savus uzskatus.

Klausule tika pacelta.

— Hallo, — teica nedroša sievietes balss. — Hallo.

— Hallo, — es atbildēju. — Kas runā?

— Es nezinu. Nevienu nepazīstu.

— Iums taču jāzina, kas runā.

— Jā.

— Tātad, kas?

— Es.

— Kas jūs esat?

— Jā. Jaunā meitene.

— Jūs esat jaunā meitene?

— Es.

— Labi. Tad pasauciet lūdzu Veinreba kungu.

— Veinreba kungu? Uz kurieni?

— Pie telefona. Es gaidu.

— Jā.

— Vai jūs sapratāt? Es gaidu, ka jūs pasauksiet pie telefona Veinreba kungu!

— Jā. Es — saucu. Tu — gaidi!

Pēc tam kādu laiku nekas nenotika. Tad klausulē kāds nokrekšķējās.

— Veinrebs? — es cerību pilns apvaicājos.

— Nē. Jaunā meitene.

— Bet es taču lūdzu pasaukt Veinreba kungu.

— Vai tu rumāniski runā?

— Nē! Pasauciet Veinreba kungu!

— Nevaru pasaukt.

— Tad atvediet!

— Nevaru. Nezinu. Nevaru at-

meitenes elsas atskanēja no jauna. — Hallo.

— Kas tad nu atkal?

— Nevaru pateikt Veinrebam.

— Kāpēc ne?

— Kas tas ir Veinrebs?

— Ko nozīmē: kas tas ir? Vai tad jūs viņu nepazīstat?

— Tu nerunā rumāniski? Mazbišķiņ rumāniski.

— Sakiet man, ar ko es esmu savienots! Ar kādu dzīvokli?

— Kostelānecs. Emanuels. Hallo.

— Kāds numurs?

— Septiņdesmit trīs. Otrais stāvs.

— Es domāju: kāds ir telefona numurs?

— Nezinu.

— Vai tad tas nav rakstīts uz telefona?

— Kas?

— Numurs.

— Kur?

— Uz telefona!

— Te nav nekāda telefona.

Efraims Kišons (īstajā vārdā Ferencs Hofmanis) dzimis 1924. gadā Budapeštā. 1949. gadā pārcēlies uz dzīvi Izraēlā. Viņa grāmatas tulkotas 33 valodās. Darbs "Rumāņu variācijas" publicēts krājumā "Arī velasmašina ir tikai cilvēks". Latviski šī autora darbus izdos apgāds "Vaga".

vest.

— Kāpēc ne? Kas noticis? Vai viņa nav mājās?

— Nezinu. Hallo.

— Kad viņš atgriezīsies?

— Kas?

— Veinrebs! Kad viņš būs mājās? Kur viņš ir?

— Nezinu, — jaunā meitene elsoja. — Esmu no Rumānijas. Nupat. Nevienu nepazīstu.

— Klausieties, mans bērns. Es vēlos runāt ar Veinreba kungu. Viņa nav mājās. Labi. Jūs nezināt, kad viņš atgriezīsies. Arī labi. Tad vismaz pasakiet viņam, ka es zvanīju, jā?

— Zvanijāt, jā. — Jaunās

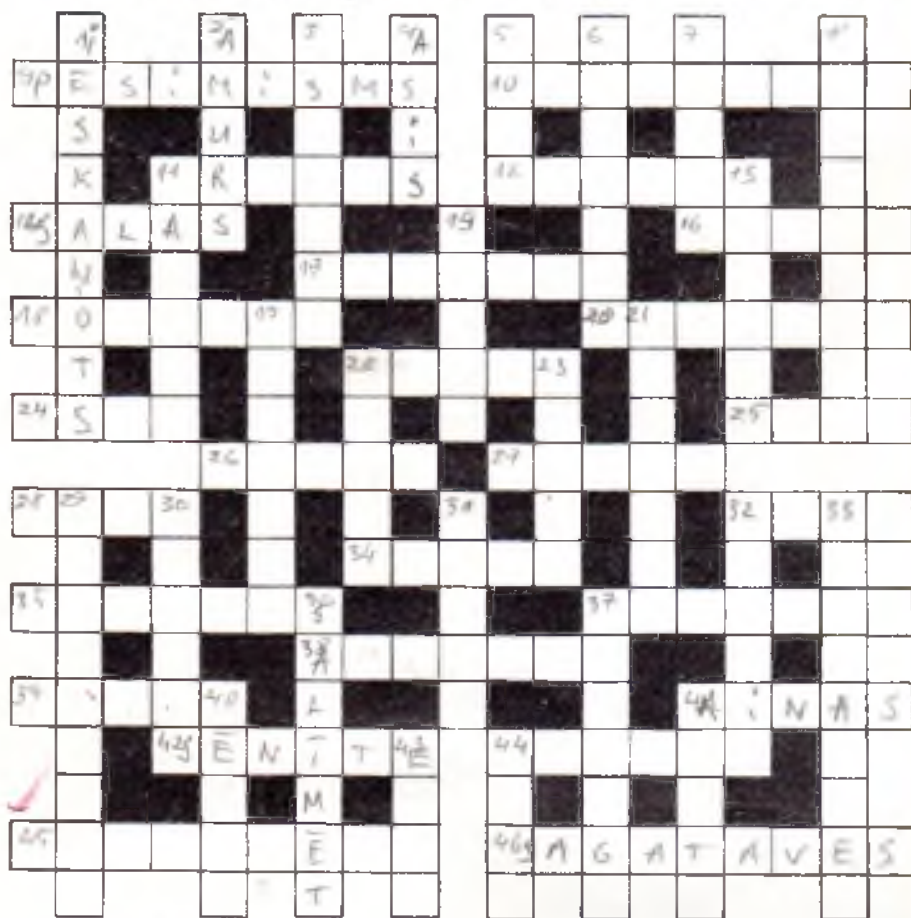
No vācu valodas tulkojis Jāņa Linde.

Krustenvārdu mīkla

Limeniski: 1. Optimisma pretpols, valdības rīcības izraisīta rakstura īpašība. 10. Telpa, kur no svina burtiņiem top ideoloģiski vārdiņi. 11. Preses izdevums, dažkārt arī cilvēka karjeras virzītājs. 12. Ar īpašu humora devu apveltīts dzejdaris, dzimis 1928. gadā. 14. No visām pusēm ūdenī, pie tam daudzskaitli. 16. Izzināt patiesību ar suniskiem līdzekļiem. 17. Latviešu rakstnieks, filozofs, dažkārt arī sieviešu dzimtes asaru birdinātāja. 18. Ļoti pazīstams aktieris Jūrmalas virziena raidījumos. 20. Ēdiena piedevas, par ko sacīts: "Andž, hrāl, griez galvu nost, lai netiek rumpi iekšā." 23. Karamākslas radīts spēcīgs nocietinājums, nav derīgs ilgstošai dzīvošanai. 24. Gan koks, gan aktieris, gan izbījis ministrs. 25. Lopiņi, kam slaucamdaiktu divreiz mazāk nekā kāju, bet tikpat, cik ragu. 27. Darboties, lai dabūtu gatavu kādu likumprojektu. 28. Apsveicama īpašība, kas starp tautas kalpiem novērojama samērā reti. 32. Sekas, ko izraisa pretlikumīga darbība, novērojamas ne vienmēr un ne visur. 34. Kādas valsts iedzīvotāji, kam nav obligātas valsts valodas zināšanas Latvijā. 35. Lidzenas, lai arī brīžiem skabargainas virsmas. 37. Dzīvās dabas pārstāvis, ātrs, ar mazu galviņu, briesmu gadījumos rikojas gandrīz kā cilvēks. 38. Gan agregāti, gan ministrijas ierēdņu kopumi. 39. Tas, ko dažkārt nevar aizbāzt, lai gan bieži baidās vērt valā. 41. Nelieli, bet būtiski lugas gabaliņi, arī sieviešu vārdi. 42. Krogs Vidzemes virzienā, dažkārt arī bekas milināmais vārdiņš. 44. Tas, ko citam visbiežāk dod naudas vietā. 45. Latvietis Žirinovska kunga vērtējumā. 46. Apstrādājamas detaļas, dažkārt noieta trūkuma dēļ tā arī palikušas neapstrādātas.

2. numura krustvārdu mīklas atminējums

Limeniski: 1. Zosis. 3. Košas. 5. Elita. 7. Sauleskalns. 10. Akins. 11. Gaida. 12. Aplis. 13. Nauda. 15. Maldī.

Stateniski: 1. Zobgals. 2. Sašķeterēta. 3. Korpuss. 4. Slinkot. 6. Aplodas. 8. Skranda. 9. Rugaine. 14. Andi.

2.numura dažādvārdu krustmīklas atminējums

Limeniski: 1. Plaukt. 4. Rikšot. 10. Lidot. 11. Ālava. 14. Irdne. 15. Rēna. 16. Aust. 17. Ieris. 20. Spars. 21. Ēvele. 24. Skan. 27. Ēnas. 28. Kerra. 29. Amats. 30. Attin. 31. Punšs. 36. Tver. 38. Nags. 41. Ostas. 43. Amors. 45. Satek. 46. Kost. 47. Kust. 48. Trimō. 49. Nakts. 50. Atvil. 51. Skapis. 52. Asaras.

Svērtēniski: 1. Paltis. 2. Aldara. 3. Kūtrs. 5. Imitē. 6. Šodien. 7. Trepes. 8. Sāns. 9. Laus. 12. Lapas. 13. Varde. 18. Eks. 19. Inventāra. 22. Vērtēšana. 23. Lai. 25. Poraina. 26. Pumpurs. 32. Avs. 33. Samta. 34. Sarkt. 35. IGE. 36. Tortes. 37. Etvija. 39. Atsver. 40. Skaļas. 42. Skopi. 43. Asns. 44. Sust. 45. Stars.

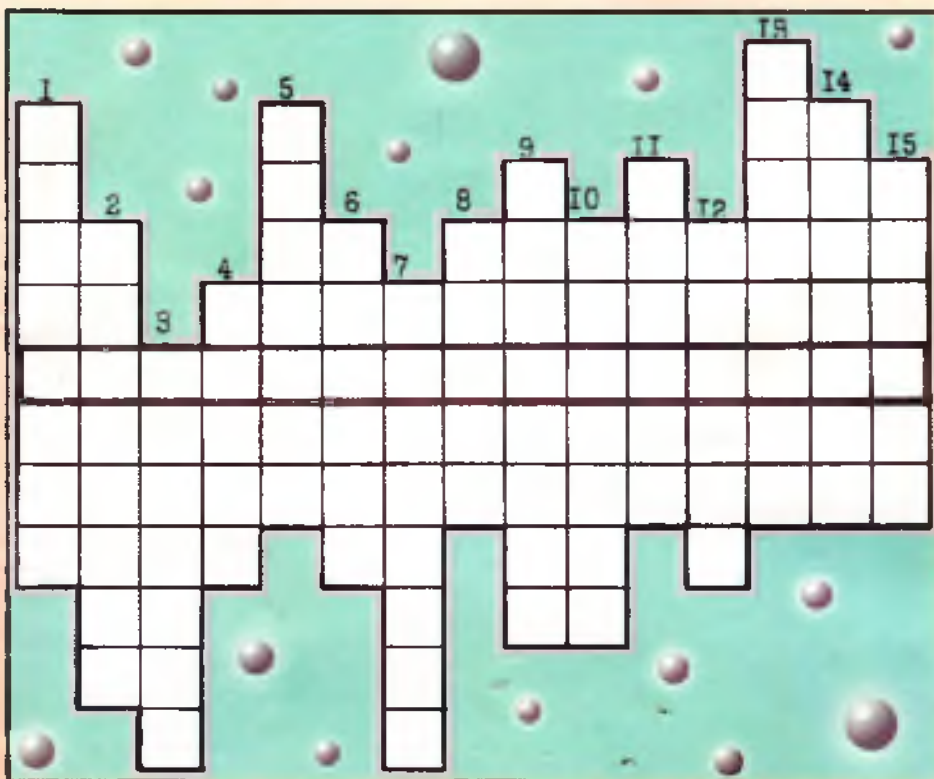
Stateniski: 1. Ierakstīts magnetofona lentē. 2. Tas, kas spēj trāpīt naglai uz galvas, ja netrāpa pa pirkstiem. 3. Paplašināta piltuvveidīga upes grīva un nekas cits. 4. Koordinātu sistēma, dažkārt sastopama arī ratiem un automašīnām. 5. Apdzīvota vieta Ventspils pusē, arī ezers. 6. Spidzināšanas, dažkārt pašmocias rīki. 7. Sastiprināšanai izmantojama detaļa, draugu būšanā nepalīdz. 8. Ēdama sēne, varētu būt arī sviesta pārdevēja. 11. Lielceļa bedres dzejnieka skatījumā. 13. Prese, dažkārt arī laulātā draudzene. 15. Pacrēbe, dažkārt tas, ko vajadzības gadījumā izgriež uz augšu. 19. Nogāze un nekas cits. 21. Iebērt ar mēru, iedalīt savu kaktiņu, savu stūrīti zemes. 22. Svinību tērps viriešiem, ko dažkārt briesmu gadījumā var paraut. 23. Šķirošanas rīki, dažkārt arī ministrijas ierēdņi. 29. Virieša un sievietes kopdzīve tāpat vien un līdz laikam. 30. Panākumi, dažkārt arī diņnieka apzīmējums. 31. Alģu ekstraktācijas produkts, sastopams jēlgavas rajonā. 32. Joskes lomas atveidotājs R. Blaumaņa lugā. 33. Skrejāmie gabali, dažkārt sastopami arī uz dzelzceļa. 36. Sastiprināt ar limi. 37. Nav kaitināms jau no dzimšanas. 40. Senas baltu cilts piederīgais. 41. Nav tapis un netop lamāts, bet bez atestācijas klāt tiek ne vienmēr. 43. Romāna "Aglonas dievmātes atgriešanās" autors. 44. Acu kaktiņos uzkrājušies cilvēka ķermeņa darbības produkti.

Tematiska krustvārdu mīkla

Ja atminēsiet visus 15 dzērienu nosaukumus, tad izlasīsit derīgu padomu.

1. Alus šķirne (ražo Rīgā). 2. Minerālūdens (Ziemeļkaukāzā). 3. Ļoti veselīgs dzēriens. 4. Alus ražotne (Rīgā). 5. Vīnogu šķirne. Arī vīna nosaukums. 6. Brendijs (Bulgārijā). 7. Vīnogu šķirne (nākusi no Kalifornijas). 8. Brendijs (Gruzijā). 9. Minerālūdens (Gruzijā). 10. Arī šito dzēra stagnācijas gados. 11. Stiprs dzēriens. Bulgārijā tas ir gandrīz katrās lauku mājās. 12. Kagora tipa vīns (Moldāvijā). 13. Sava veida kafija, dāmu iecienīta. 14. Kagora tipa vīns (Gruzijā). 15. Brendijs (Bulgārijā).

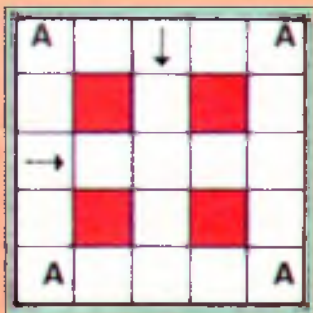

Sastādījis K. Ezis

Krustvārdu mīklas — pašu spēkiem!

To, kas ir dots, jūs redzat. Dziļākā būtībā tas ir lielāks kvadrāts, kas sadalīts mazākos kvadrātiņos.

To, kas jāizdara, mēs pateiksim: gan līmeniski, gan svērtēniski jāatrod piemēroti vārdi, kas sākas un beidzas ar burtu A, jāieraksta šie vārdi attiecīgajos kvadrātiņos un pēc tam atlikušajos brīvajos gan līmeniskajos, gan stateniskajos kvadrātiņos bultiņu virzienā jāieraksta vārdi, kas atbilst attiecīgo izvēlēto vārdu attiecīgajam pirmajam un pēdējam burtam. Pēc tam visus izvēlētos vārdus, kā jau pieklājas krustvārdu mīklās, rūpīgi jāaizšifrē.

To, kas notiks, varam pateikt priekšā: atsūtīt aizšifrēto mīklu kopā ar pareizajām atbildēm redakcijai, asprātīgākā risinājuma un negaidītāko vārdu autors saņems Mazo Apaļo Baltmetāla Gotiņu. Dabīgā lielumā. Un neviltotu.

Jau iepriekš pateicamies!

Rotaļlaukums bērniem un intelīgencei

Še tev miljons...

Spēle ieteicama viesu izklaidēšanai garajos ziemas vakaros. Spēlētāji sasēstas aplī un spēles vadītājs nosauc kādu noteiktu summu, ne mazāku par tūkstoš latiem. Spēlētājiem atbildei jānosauc bankas, komercstruktūras vai valsts institūcijas tagadējais, kā arī izbijušais darbinieks, kura uzvārds asociējas ar šīs nosauktās summas piesavināšanos vai izšķērdēšanu.

Pakāpeniski spēles vadītājs nosauktās summas palielina līdz miljonam un pat vairāk.

Uzvar tas spēlētājs, kurš pēdējais nosauc bankas, valsts vai komercstruktūras attiecīgā pārstāvja uzvārdu. Tie, kuri šos uzvārdus nosaukt nevar, dod ķilas.

Ja viesi ir pietiekami intelektuāli labi sagatavoti, spēles vadītājs var papildināt spēli ar jautājumu, cik lieliem jābūt iekasējamiem nodokļiem, lai segtu nosauktās summas no budžeta gada, divu vai desmit gadu laikā.

Spēle izraisa lielu jautrību, it īpaši, ja noskaidrojas, ka spēles vadītāja nosauktās summas jāsedz ne tikai nodokļu maksātāju kopumam, bet arī spēlētājiem.

Patlaban spēle aizņem visu vakaru, bet nav izslēgts, ka tuvākajā laikā ar vienu vakaru vien vairs nepietiks.

Vizītkaršu mīkla

DŽ. BUSTE

Kas segs šīs personas valstij nodarītos zaudējumus?

ĀRIS T. FIKSTE

Kāds vērtspapīrs pieder šim nabadzīgajam vīram?

М. 19-

